

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Analýza nákladů a výnosů v malém podniku

Pavla Janoušková

© 2012 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomiky

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Janoušková Pavla

Provoz a ekonomika

Název práce

Analýza nákladů a výnosů v malém podniku

Anglický název

Analysis of costs and revenues of the small enterprise

Cíle práce

Cílem práce bude zhodnocení vývoje nákladů a výnosů v malém podniku zaměřeném na obchodní činnost a odhad jejich vývoje v krátkém časovém období. Zvláštní pozornost bude věnována analýze mzdových nákladů.

Metodika

Analýza nákladů a výnosů bude provedena s využitím daňové evidence živnosti. Sledováno bude období 2000 až 2011. Pro zpracování údajů budou použity následující metody: elementární statistické metody (pro hodnocení vývoje v čase), poměrové ukazatele charakterizující mzdovou politiku, metoda srovnání (mezi útvary, s úrovní v místě působnosti), analýza bodu zvratu (efektivnost současného období, odhad nákladů a výnosů).

Harmonogram zpracování

Harmonogram zpracování bakalářské práce

6/2011 – 8/2011 Literární rešerše – první část

8/2011 -10/2011 Literární rešerše – druhá část

10/2011 – 12/2011 Výběr dat, volba metod zpracování a hodnocení dat, sběr a zpracování dat

1/2010 -2/2012 Analýza dat, syntéza poznatků, závěry, doporučení, návrhy

Do 15.3.2012 Konzultace poslední verze bakalářské práce s vedoucím

Rozsah textové části

30 - 40 stran

Klíčová slova

malý podnik, živnost, daňová evidence, mzdy, náklady, výnosy, výsledek hospodaření, obchodní činnost, analýza bodu zvratu

Doporučené zdroje informací

PETEROVÁ, ŽÍDKOVÁ – Kalkulace nákladů a cen, PEF ČZU Praha, 2002
ŽÍDKOVÁ, D.: Ekonomika podniků, PEF ČZU Praha, 2007, ISBN 978-80-213-1294-4
SYNEK, M. a kol.: Manažerská ekonomika, Grada Publishing, 2003, 2007, 2011, ISBN 978-80247-1992-4
FIBÍROVÁ, J., ŠOLJAKOVÁ, L. Hodnotové nástroje řízení a měření výkonnosti podniku. ASPI, a.s. Praha. 2005. ISBN 80-7357-084-X
HRADECKÝ, M., LANČA, J., ŠÍŠKA, L. Manažerské účetnictví. GRADA Publishing, a.s. Praha 2008. ISBN 978-80-247-2471-3
FIBÍROVÁ, J., ŠOLJAKOVÁ, L. WAGNER, J. Nákladové účetnictví (Manažerské účetnictví I). 3. vydání. Praha: VŠE, 2004. 374 s. ISBN 80-245-0746-3
SYNEK, M. a spol.: Nauka o podniku, VŠE 1997, ISBN 80-7079-776-2
SYNEK, M.: Ekonomická analýza, Praha: Oeconomika 2003, 80-245-0603-3
SYNEK, M., KISLINGEROVÁ, E., a kol.: Podniková ekonomika, Praha: C.H. Beck, 2010, 978-80-7400-336-3
VEBER, J., SRPOVÁ, J., a kol.: Podnikání malé a střední firmy, Praha: Grada, 2005, 80-247-1069-2
HRADECKÝ, M., KONEČNÝ, M. Kalkulace pro podnikatele, PROSPEKTRUM spol. s r.o. Praha. 2003. ISBN 80-7175-119-7.
FOLVARČNÁ, A.: Malé a střední podnikání, Ostrava: UNION, 2005, ISBN 80-86764-40-0
HECZKOVÁ, M.: Marketing malých a středních firem, Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2006, 80-7248-356-0

Vedoucí práce

Žídková Dana, Ing., CSc.

Termín odevzdání

březen 2012

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.
Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c.
Děkan fakulty

V Praze dne 23.11.2011

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "**Analýza výnosů a nákladů v malém podniku**" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Daně Žídkové, Csc. za odborné rady a připomínky k vypracování této bakalářské práce. Poděkování patří i rodině za podporu a zázemí, které mi během studií poskytla.

Analýza nákladů a výnosů v malém podniku

Analysis of costs and revenue of small enterprise

SOUHRN

Snaha optimalizovat své náklady by měla zajímat každého podnikatele, bez ohledu na to jak velký podnik vede. Sledovaný podnik se řadí do kategorie malých podniků, podnikatel, v našem případě osoba samostatně výdělečně činná, tedy musí sám sledovat a vyhodnocovat výši svých nákladů. Informace získává z daňové evidence. Jelikož se jedná o podnikání zaměřené na obchodní činnost, je důležité vystupování zaměstnanců (prodavačů) v každodenním procesu, kdy se tvoří výnosy- tržby z prodeje a služeb. Se zaměstnáváním je také spojená tvorba nákladů podnikatele, ty v našem podniku tvoří druhou největší nákladovou položku. Tyto mzdové náklady, zahrnující mzdy zaměstnanců (a nutné odvody státu), vyplacené dohody o provedení práce a spolupráci s externími pracovníky, se staly předmětem hlavního zkoumání v práci. Analýza byla provedena pomocí poměrových ukazatelů zaměstnanosti. Jde o skupinu ukazatelů, jenž má vyjadřovat produktivitu a účinnost pracovní síly, údaje pro výpočet jsou získávány především ze mzdové a daňové evidence. Ve sledovaném období 2000 až 2011 tyto ukazatele rostly, v polovině období dosáhly svého vrcholu, a od toho okamžiku nastal trvalý pokles. Tento trend byl zapříčiněn velkými změnami v personálním obsazení sledované firmy, kdy na konci období byl zaměstnáván pouze jeden zaměstnanec oproti čtyřem na počátku. Dále byla počítána produktivita jednotlivých zaměstnanců, která zaznamenala u dvou zaměstnanců výrazný pokles, což přimělo našeho podnikatele reagovat na nastalou situaci. Reakcí bylo zrušení prodejen, kde tito zaměstnanci působili a jejich přesunutí do jiné. Mzdovou politiku firmy lze charakterizovat zájmem o udržení zaměstnanců, ale v případě odchodu zaměstnance nedosažením nového na vzniklé volné pracovní místo, podnikatel se pak snaží práci zastat sám, anebo více využít dohod o provedení práce.

SUMMARY

Efforts to optimize their cost should be interested in any business, no matter how big business leads. Monitored company belongs to the category of small business, entrepreneur, in our case the self-employed, he must monitor and evaluate the amount of its costs. Information obtained from tax records. Since this is a business-oriented business, it is important performing employees (vendors) in the daily process when form-income sales and services. With the employment creation is also a cost associated businesses, those in our company is the second largest cost item. These labor costs, including wages of employees (and necessary contributions of the state), contracts for paid work and cooperation with external specialists, became the main subject of investigation work. Analysis was performed using the ratios of employment. This is a group of indicators that reflect the productivity and effectiveness of workforce data for the calculation are derived primarily from payroll and tax records. In the period 2000 to 2011 these indicators rose in mid-season to peak, and from that moment there was a steady decrease. This trend was caused by large changes in the staffing firm observed, when at the end of the period was employed only one employee, compared with four at the beginning. Further, the calculated productivity of individual employees, which saw two employees at a significant decline, causing our business to respond to the situation. The reaction was abolition of shops, where they were active employees and moving them to another. Wage policy of firms can be characterized by a focus on staff retention, but if the employee left the nedosazením new vacancy arising, the entrepreneur then tries to work stand alone, or use more contracts for work.

Klíčová slova: malý podnik, živnost, daňová evidence, mzdy, náklady, výnosy, výsledek hospodaření, obchodní činnost, analýza bodu zvratu

Keywords: small enterprise, trade, tax records, wages, costs, revenuee, result of economy, business activity, break even point analysis

1	Úvod	10
2	Cíl práce a metodika	10
3	Teoretická východiska	12
3.1	Malé a střední podnikání	12
3.2	Hospodářský výsledek	13
3.3	Účetnictví	14
3.4	Daňová evidence	15
3.5	Výnosy	15
3.6	Tržby	15
3.7	Náklady	16
3.5.1	Druhové třídění nákladů (DTN)	17
3.5.1.1	Mzdové náklady	17
3.5.2	Účelové třídění nákladů (ÚTN)	19
3.5.3	Náklady závislé na změnách objemu výroby	20
3.5.4	Náklady podle původu spotřebovaných vstupů	23
3.5.5	Náklady podle podnikových funkcí	23
3.5.6	Další kategorie	24
3.8	Bod zvratu a jeho určení	24
3.9	Produktivita práce	26
3.10	Ukazatele zaměstnanců	26
4	Praktická část	27
4.1	Historie, předmět podnikání, provozovny	27
4.2	Hospodářský výsledek před zdaněním firmy SEFA	28
4.3	Výnosy firmy SEFA	29
4.4	Firemní náklady	30
4.4.1	Finanční náklady	32
4.4.2	Materiálové náklady	33
4.4.3	Mzdové náklady	34
a)	Ukazatele zaměstnanců	34
	Průměrná odměna na zaměstnance (PONZ)	35
	Čistý zisk na zaměstnance (ČZNZ)	36
	Tržby na zaměstnance (TNZ)	37

b)	Celkové mzdové náklady.....	38
c)	Produktivita zaměstnanců.....	39
4.4.4	Ostatní osobní náklady.....	45
4.4.5	Provozní náklady.....	46
4.4.6	Analýza bodu zvratu (BZ).....	50
4.4.7	Vývoj v roce 2011.....	52
5	Zhodnocení poznatků.....	53
6	Závěr.....	54
7	Seznam použitých zdrojů.....	56

1 Úvod

Bakalářská práce se zaměřuje na malý podnik, jeho náklady a výnosy. Náklady a výnosy určují hospodářský výsledek podniku, převyšují-li výnosy nad náklady- podnik je v zisku, v opačném případě hospodaří se ztrátou. Sledování nákladů patří k důležitým činnostem v podnikání, proto je zapotřebí využívat takového systému vedení nákladů, který bude přehledný. V malém podnikání se nejčastěji využívá daňová evidence. Nákladů spojených s chodem podnikání je celá řada, pro účinné usměrňování je vhodné znát jejich strukturu, a to buď druhovou, účelovou, anebo objemu výroby a činnosti. Významným nákladem (nejen) malých podniků jsou náklady vynaložené při zaměstnávání pracovníků, tzv. mzdové náklady.

Lidský faktor a tedy i úroveň pracovníků výrazně ovlivňuje úspěšnost podniku. Podnik by se měl zaměřit na efektivní využití lidské práce, s čímž souvisí i odměňování za odvedený výkon. Touto odměnou je mzda. Na základě mzdové evidence lze sledovat tzv. mzdovou politiku, která by měla zahrnovat snahu získávat kvalifikované zaměstnance, motivování k pracovním výsledkům a v neposlední řadě v rámci mzdových nákladů udržet konkurenceschopnost.

2 Cíl práce a metodika

Cílem práce je zhodnocení vývoje nákladů a výnosů v malém podniku zaměřeném na obchodní činnost a odhad jejich vývoje v krátkém časovém období (2000-2011). Zvláštní pozornost bude věnována analýze mzdových nákladů. Mzdové náklady mají sice až druhý nejvyšší podíl na celkových nákladech firmy, ale jelikož se jedná o zaměření na obchodní činnost, je kvalita a vystupování zaměstnanců důležitou součástí úspěchu podnikání.

Práce je sestavena ze dvou částí, první část představuje teoretická východiska k dané problematice, v druhé části se uplatní získané znalosti na datech malého podniku.

Data potřebná k zhodnocení vývoje nákladů a výnosů pochází z daňové evidence OSVČ. Z této evidence, která využívá softwaru ÚČTO od firmy Ježek, ve spolupráci s účetní firmy SEFA, byly zjištěny jednotlivé náklady, výnosy a jejich hodnoty. Zjištěné náklady byly roztrženy podle druhu na náklady finanční, materiálové, mzdové, ostatní osobní a provozní. Výnosy zahrnují tržby z prodeje zboží, služeb a ostatní. Hodnoty sledovaného

období byly zaneseny do tabulek a případně znázorněny v grafech. Pro snadnou manipulaci s hodnotami, tvorbu grafů a výpočtů byl využíván Microsoft Office Excel. Zvýšená pozornost se věnovala mzdovým nákladům, o kterých byly získány informace ze mzdové evidence. Ze mzdových listů jednotlivých zaměstnanců se vypočítal celkový náklad na jednoho konkrétního zaměstnance, jenž představoval součet zdravotního a sociálního pojištění zaměstnance, záloha na dani z příjmu a mzda zaměstnance, tento údaj byl následně využit k výpočtu produktivity jednotlivých zaměstnanců. Pro srovnání nákladů, výnosů, hospodářského výsledku bylo užito řetězové indexové metody. Dále se pro hodnocení v oblasti mzdových nákladů a zaměstnanců provedl výpočet poměrových ukazatelů zaměstnanosti. Těmito ukazateli, představujícími produktivitu a účinnost pracovní síly, jsou průměrná odměna na zaměstnance (PONZ), čistý zisk na zaměstnance (ČZNZ), tržby na zaměstnance (TNZ). Zkoumání, jak bylo zmíněno, se zaměřilo i jednotlivé zaměstnance, u nichž na základě obecné definice produktivity (Výstup/Vstup) byla vypočtena jejich osobní produktivita. Výstupy představovaly tržby prodejen, kde jednotlivý zaměstnanci působili a vstupy pak mzdové náklady na tyto zaměstnance. Ve firmě působil ve sledovaném období až 5 zaměstnanců, proto pro zjednodušení byli označeni zkratkami Z1, Z2, Z3, Z4, Z5. Z1 je žena, Z2-Z5 jsou muži. Následně se provedla porovnání mezd zaměstnanců firmy s průměrnými mzdami na území Prahy na základě údajů z českého statistického úřadu. V neposlední řadě byla provedena analýza bodu zvratu roku 2010, přičemž bylo nutné si firemní náklady roztřídit na variabilní a fixní, což bylo provedeno na základě znalostí o povaze těchto nákladů. Poté byl použit vzorec bodu zvratu pro výpočet v případě širšího sortimentu a zjištěn minimální výnos, kterého by měla firma dosáhnout, aby pokryla veškeré své náklady. Následovalo hodnocení roku 2011, jenž bylo provedeno slovním shrnutím na základě vlastního působení ve firmě a přístupu k firemním informacím. Závěrem byly shrnuty poznatky, které nám nastínily pokles ve všech sledovaných oblastech, pokles nákladů, výnosů- zapříčiněný poklesem tržeb z prodeje, jenž je způsobený možným nasycením trhu s prodávaným sortimentem. Na minimum byly sraženy i mzdové náklady.

3 Teoretická východiska

3.1 Malé a střední podnikání

Malé a střední podniky jsou považovány za významný sektor tržní ekonomiky. Podle Českého statistického úřadu (ČSÚ) tkví přednosti tohoto sektoru v relativní pružnosti, rychlosti odezvy na změny podmínek. Malé a střední podniky mají také poměrně vysokou schopnost využití pracovní síly, zastávají roli subdodavatele, čímž vyplňují mezeru ve struktuře obchodních vztahů mezi velkými podniky. Za nevýhody tohoto sektoru považuje ČSÚ obtížný a nákladnější přístup ke kapitálu, informacím a znalostem, menší schopnost odolávat výkyvům vnějšího prostředí na počátku vývoje podniku a menšími zábrany při uvolňování nadbytečné pracovní síly.¹

Zařazení do kategorie malých a středních firem lze provést pomocí kvantitativního a kvalitativního hlediska. Z kvantitativního pohledu jsou malé a střední podniky definované počtem zaměstnaných, jenž je menší než 250 osob. Podrobněji lze podniky začlenit do skupin drobných (do 9 zaměstnaných), malých (od 10 do 49 zaměstnaných) a středních (od 50 do 249 zaměstnaných).² Kvantitativně se posuzuje i podle ročního obrátu nepřesahujícího 50 milionů EUR, u drobných podnikatelů 2 milionů EUR a u malých podnikatelů 10 milionů EUR.³ Kvalitativní předpoklad zahrnuje roli vlastníka v podniku, který zastává významnou úlohu ve firmě (řídí a sám vykonává profesi), dále sem patří personální struktura a finanční optimalizace. Dále kvalitativně můžeme členit podniky na malé živnostenské, střední živnostenské, velké živnostenské, malé průmyslové a podniky z oblasti průmyslu a obchodu.⁴

Podstatou podnikání bez ohledu na velikost podniku je dosažení zisku, který představuje přebytek výnosů nad náklady, za účelem uspokojování potřeb zákazníků předmětem daného podnikání.⁵ Podle obchodního zákoníku se obecně podnikáním rozumí soustavná

¹ Malé a střední podniky (jejich místo a role v české ekonomice), [Www.czso.cz](http://www.czso.cz)

² Malé a střední podniky (jejich místo a role v české ekonomice), [Www.czso.cz](http://www.czso.cz)

³ Definice malého a středního podnikatele, [Www.cmzrb.cz](http://www.cmzrb.cz)

⁴ FOLVARČNÁ, A., *Malé a střední podnikání*, s. 11, 12

⁵ MILOSLAV SYNEK A KOL., *Podniková ekonomika*, s. 3

činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku. Podnikatelem podle tohoto zákoníku je:

- osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,
- osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů,
- fyzická osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu.⁶

V malých a středních podnicích převládá forma podnikání na základě živnostenského oprávnění, často se v tomto prostředí setkáváme s osobami samostatně výdělečně činnými (OSVČ).

OSVČ je definována jako osoba, která dosáhla věku 15 let, ukončila školní povinnou docházku a vykonává samostatně výdělečnou činnost nebo se do ní zapojuje. OSVČ má povinnost podávat daňové přiznání k dani z příjmů.⁷ Dále si musí OSVČ hradit zdravotní a sociální pojištění, jejichž základem pro výpočet pojistného je zákonem stanovené procento z příjmů podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho zajištění a udržení.⁸

Každého podnikatele zajímá hospodářský výsledek jeho podnikání, proto je třeba sledovat v podniku náklady a výnosy, které při podnikání vznikají.

3.2 Hospodářský výsledek

Hospodářský výsledek je rozdíl provozních výnosů a provozních nákladů podniku za určité období, z pravidla za jeden rok. Jsou-li výnosy vyšší než náklady, podnik dosahuje zisku a naopak jsou-li výnosy nižší než náklady, podnik hospodaří se ztrátou. Zisk je hnacím motorem podnikání, jednak jako kritérium pro rozhodování a také jako zdroj vlastního financování podniku. Je nutné rozlišovat zisk účetní, daňový a ekonomický. Účetní zisk se

⁶ Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, §2

⁷ Pojem: OSVČ, www.absolutin.cz

⁸ Zákon 592/ 1992, zákon 589/ 1992

zjišťuje na základě účetnictví, po jeho úpravách podléhajících daňovým zákonům zjistíme daňový zisk. Ekonomický zisk je rozdíl ekonomických nákladů od celkových výnosů.⁹

Informace o výnosech, nákladech, výsledku hospodaření, ale i o stavu a pohybu majetku a závazků, vlastního kapitálu se účetně zaznamenávají.¹⁰

3.3 Účetnictví

Povinnost vést účetnictví mají tzv. účetní jednotky (podnikatelé), které účetnictví vedou jako soustavu účetních záznamů v peněžních jednotkách české měny a v českém jazyce. Účetnictví je vymezeno jako součást ekonomického informačního systému, sloužící k zaznamenávání všech transakcí tvořící podnikové hospodářství. Účetnictví se řídí samostatnou právní normou (zákonem č. 563/1991Sb., o účetnictví). Účetním obdobím podle normy je nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců, není-li stanoveno jinak. Účetnictví je základem pro vyměření daňových povinností.¹¹

Základní funkcí účetnictví je poskytovat přehled o tom jak je daný podnik ekonomicky zdatný. Účetnictví poskytuje informace o finanční situaci podniku a jeho hospodářském výsledku (zisk/ztráta) za určité časové období, napomáhá i při rozhodování do budoucna, zda bude podnik schopen dosahovat příznivých finančních výsledků.¹²

⁹SYNEK, M., A KOL., *Podniková ekonomika*, s. 43

¹⁰RUBÁKOVÁ, V.: *Účetnictví pro úplné začátečníky 2010*, s. 49

¹¹DOLEŽELOVÁ, M.: *Daňová evidence 2006*, s. 5

¹²KOVANICOVÁ, D.: *ABECEDA účetních znalostí pro každého*, s. 1

3.4 Daňová evidence

Daňová evidence vznikla namísto zrušeného jednoduchého účetnictví (souvislost se vstupem ČR do EU). Jednoduché účetnictví nebylo v zemích EU používáno. Podnikatelé účtovací v tomto systému se proto rozhodovali, zda budou následující rok (2004) účtovat v soustavě podvojného účetnictví, nebo povedou tzv. daňovou evidenci. Daňovou evidenci upravuje zákon č. 589/1992 Sb. § 7b, o daních z příjmu. Cílem daňové evidence je vyčíslení hospodářského výsledku podnikatele a stanovení základu daně, ze kterého musí být odvedená daň z příjmu fyzických osob.¹³

3.5 Výnosy

Výnosy představují peněžní ocenění výsledků podnikání (realizované výrobky a služby) za určité období (např. rok), a to bez ohledu, zdali došlo v tomto období k jejich inkasování.¹⁴ Mezi výnosy patří:

- tržby z prodeje zboží a služeb,
- změna stavu zásob vlastní výroby,
- výroba hmotného investičního majetku ve firmě (tj. aktivace),
- realizování příjmů z kapitálových investic, vkladů a účastí, nákup a prodej na kapitálovém trhu (tj. finanční výnosy),
- náhrady od pojišťoven, dotace, náhrady škod od zaměstnanců, prodej hmotného a nehmotného majetku, materiálu, apod. (mimořádné výnosy).¹⁵

3.6 Tržby

Tržby jsou hlavní složkou výnosů většiny podniků, jsou peněžní částkou získanou prodejem výrobků, zboží a služeb v určitém účetním období (např. rok).

Tržby jsou ovlivněny:

- fyzickým objemem výroby (objemem prodeje),

¹³ DOLEŽELOVÁ, M.: *Daňová evidence 2006*, s. 9

¹⁴ SYNEK, M., A KOL., *Podniková ekonomika*, s. 42

¹⁵ VEBER, J., SRPOVÁ, J., A KOL., *Podnikání malé a střední firmy*, s. 150, 151

- cenami jednotlivých výrobků,
- sortimentní strukturou prodeje,
- způsobem fakturace a dobou úhrady faktur,
- aj.

Tržby slouží k úhradě podnikových nákladů, daní, atd., jsou tedy hlavním finančním zdrojem.¹⁶

3.7 Náklady

Podnikové náklady lze charakterizovat jako peněžně vyjádřenou spotřebu výrobních faktorů účelně vynaložených na tvorbu podnikových výnosů včetně dalších nutných nákladů spojených s činností podniku. V podniku existuje dvojí pojetí nákladů, jedná se o finanční účetnictví, které je základem pro výpočty daní a ekonomické, které charakterizuje nejen to, co bylo v penězích zapláceno, ale to co bylo obětováno (vlastní kapitál).

Ekonomické náklady slouží pro výpočet ekonomického zisku- rozdíl mezi výnosem a ekonomickým nákladem.¹⁷

Náklady podniku vždy souvisí s výnosy podniku za určité období. Časové rozlišování nákladů a výnosů je předmětem účetnictví. Proto se lze setkat s pojmy náklady příštích období (NPO) a výdaje příštích období (VPO). NPO představují výdaje na výrobky uskutečněné v běžném období, které se budou vyrábět v příštím období. VPO zahrnují výrobky zhotovené v běžném období, které vyvolají náklady i v příštích obdobích. Pro zvyšování hospodárnosti podniku je nutné náklady třídit, a to podle druhů (druhovému třídění nákladů), podle účelů (účelové třídění nákladů), podle závislosti nákladů na změnách objemu výroby (podle variability nákladů), podle původu spotřebovaných vstupů, podle činností aj.¹⁸

¹⁶ SYNEK, M., A KOL., *Manažerská ekonomika*, s. 76, 77

¹⁷ SYNEK, M., A KOL. *Podniková ekonomika.*, s. 35, 36

¹⁸ MILOSLAV SYNEK A KOL. *Podniková ekonomika.*, s. 36

3.5.1 Druhové třídění nákladů (DTN)

DTN vytváří skupiny spojené s činností jednotlivých výrobních faktorů (materiál, práce, investiční majetek). Třídění odpovídá na otázku, co bylo spotřebováno.

Základními nákladovými druhy jsou:

- spotřeba surovin a materiálu, paliv a energie, provozních látek,
- odpisy budov, strojů, výrobního zařízení, nástrojů, nehmotného investičního majetku,
- mzdové a ostatní náklady (mzdy, platy, provize, sociální a zdravotní pojištění),
- finanční náklady (pojistné, placení úroky, poplatky aj.),
- náklady na externí služby (opravy a udržování, nájemné, dopravné a cestovné).
- mimořádné náklady

Uvedené nákladové druhy jsou položkami finančního účetnictví. DTN umožňuje podniku plánovat náklady a poskytuje údaje pro podnikové rozborů.¹⁹

3.5.1.1 Mzdové náklady

Jednou ze základních funkcí mzdy v podniku je funkce nákladová. Mzda představuje peněžité plnění poskytované zaměstnavatelem zaměstnanci za práci, sjednaná nejčastěji v pracovní smlouvě. Zaměstnancem se rozumí, ten kdo je v pracovním poměru.²⁰

Hrubé mzdy představují pro zaměstnavatele daňově uznatelný náklad. Hrubá mzda v sobě zahrnuje základní mzdu, příplatky, náhrady mzdy, odměny i nemocenské dávky.²¹ Mzdy vstupují do základu daně v okamžiku jejich úhrady anebo jejich předpisu v účetnictví.

V rámci mzdových nákladů odvádí zaměstnavatel za zaměstnance státu pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na všeobecné zdravotní pojištění.²²

¹⁹ MILOSLAV SYNEK A KOL. *Podniková ekonomika.*, s. 37

²⁰ MILOSLAV SYNEK A KOL. *Podniková ekonomika.*, s. 223

²¹ Skoro polovina mzdových nákladů připadne státu - Finance.cz, [Www.finance.cz](http://www.finance.cz)

²² JAROŠ, T.: *Zdanění příjmů v roce 2011*, s. 201

Povinnosti zaměstnavatele vůči státu spojené se zaměstnáváním:

- Zaměstnavatelé, jimiž se rozumějí právnické nebo fyzické osoby, které zaměstnávají alespoň jednoho zaměstnance, jsou povinni platit pojistné.
- Zaměstnavatelé jsou poplatníky pojistného na nemocenské pojištění, pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.
- OSVČ jsou povinny platit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pokud jsou účastny důchodového pojištění podle, dále jsou povinny platit pojistné na nemocenské pojištění, pokud jsou účastny nemocenského pojištění podle předpisů o nemocenském pojištění.
- Výše pojistného se stanoví procentní sazbou z vyměřovacího základu zjištěného za rozhodné období.
- Zaměstnavatel je povinen odvádět i pojistné, které je povinen platit zaměstnanec. Pojistné odvedené za zaměstnance srazí zaměstnavatel z jeho příjmů, které mu zúčtoval.
- Zaměstnavatel odvádí pojistné za jednotlivé kalendářní měsíce. Pojistné se odvádí na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení.
- Sazby pojistného:

U zaměstnavatele:

- 25 % z vyměřovacího základu, z toho 2,3 % na nemocenské pojištění, 21,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti,
- 26 % z vyměřovacího základu, z toho 3,3 % na nemocenské pojištění, 21,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti, jde-li o zaměstnavatele s průměrným měsíčním počtem zaměstnanců nižším než 26 zaměstnanců,
- 21,5 % z vyměřovacího základu.

U OSVČ:

- 29,2 % z vyměřovacího základu uvedeného, z toho 28 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti, jde-li o osobu samostatně výdělečně činnou účastnou důchodového pojištění,
- 2,3 % z vyměřovacího základu, jde-li o osobu samostatně výdělečně činnou účastnou nemocenského pojištění²³

Do mzdových nákladů zařazujeme i dohody o pracích mimo pracovní poměr. Jsou jimi dohody o pracovní činnosti (DPČ) a dohody o provedení práce (DPP). Tyto dohody se výrazně liší od pracovního poměru, nevzniká nárok na dovolenou, na náhradu mzdy, náhradu cestovních výdajů, apod. DPP má jednorázový charakter, DPČ může být uzavřena i dlouhodobě. Podstatný rozdíl je i v odvodech daně z příjmu, kdy se zdravotní a sociální pojištění hradí jen z DPČ. DPP je tedy relativně výhodnější uzavírat jak pro zaměstnavatele, tak i pro pracovníky.²⁴

3.5.2 Účelové třídění nákladů (ÚTN)

ÚTN zahrnuje dvě oblasti, podle místa vzniku nákladu a odpovědnosti – útvary (střediska) a podle výkonů.

Třídění nákladů podle místa vzniku a odpovědnosti je sledování nákladů podle vnitropodnikových útvarů (středisek). Náklady, které lze přímo připočítat určitému středisku se označují jako jednicové náklady střediska, ty co nelze připočítat přímo označujeme jako režijní náklady střediska. Režijní náklady podniku rozlišujeme na materiálové, výrobní, správní a odbytové.

Třídění nákladů podle výkonů (kalkulační třídění nákladů) umožňuje zjišťování nákladů podle jednotlivých výrobků (resp. služeb), zkoumá výnosnost jednotlivých výrobků a tím umožňuje úpravu výrobního programu, tak aby byl efektivnější. V této kategorii rozlišujeme dvě základní skupiny nákladů- přímé (jednicové) a nepřímé (režijní). Jednicové náklady přiřazujeme jednotlivým druhům výrobků, zahrnují výrobní materiál a výrobní mzdy. Režijní náklady jsou vynakládány společně na více druhů výrobků nebo

²³ Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

²⁴ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

na provoz celého útvaru, je nutné převést je na jednotlivé výrobky pomocí různých přírážek.²⁵

3.5.3 Náklady závislé na změnách objemu výroby

Podle závislosti na změnách objemu výroby rozlišujeme náklady na variabilní a fixní.²⁶ Tyto náklady a jejich vývoj lze sledovat v dlouhodobém či krátkodobém časovém úseku. V krátkém období jsou některé výrobní činitele (vstupy) ve firmě neměnné - fixní (např. počet strojů a výrobní zařízení, počet řídicích pracovníků) a některé jsou proměnné - variabilní, mění se s objemem vyráběné produkce (např. množství spotřebovaných surovin, práce). Z dlouhodobého pohledu jsou veškeré vstupy proměnné, neboť krátkodobé fixní náklady se v delším časovém období rovněž mění - například vyřazení starého přístroje a nahrazení novým výkonnějším.²⁷

Fixní náklady jsou vyvolány nutností zabezpečit chod firmy (provozní pohotovost, výrobní kapacitu) jako celku. Jejich neměnnost je však relativní - i fixní náklady se mění např. při změnách výrobní kapacity nebo při rozsáhlé změně výrobního programu, nemění se však plynule, ale najednou, skokem. Dělení nákladů na fixní a variabilní má proto své opodstatnění pouze v krátkém období, neboť v delším časovém období se mění i náklady fixní. Do fixních nákladů spadají: část režii, např. odpisy, mzdy správních a technickohospodářských pracovníků, nájemné, úroky z půjček, leasingové poplatky, náklady na počítačové vybavení, náklady na školení a vzdělávání pracovníků aj.²⁸ Fixní náklady mají významný vliv na vztahy mezi základními ekonomickými veličinami podniku (např. objem výroby, náklady a zisk). S růstem objemu výroby klesají průměrné fixní náklady (a tím i celkové náklady) na jednotku produkce.²⁹

²⁵ SYNEK, M., A KOL. *Podniková ekonomika.*, s. 37

²⁶ POPESKO, B., *Moderní metody řízení nákladů*, s. 39

²⁷ KRČOVÁ, S., *Náklady a kalkulace*, s. 13, 14

²⁸ KRČOVÁ, S., *Náklady a kalkulace*, s. 14

²⁹ SYNEK, M., A KOL., *Manažerská ekonomika*, s. 87

V závislosti na změnách objemu výroby se část celkových nákladů mění s tímto objemem výroby. Nejdůležitější složkou těchto nákladů jsou proporcionální náklady, jejichž výše se mění přímo úměrně s úrovní objemu výroby. Celkové proporcionální variabilní náklady jsou lineární, setkáváme se i s konstantními, jimiž jsou jednotkové variabilní náklady.³⁰

V případě variabilních nákladů může nastat situace, kdy rostou jinak než rovnoměrně, a to rychleji nebo pomaleji, v prvním případě se jedná o náklady nadproporcionální (progresivní) a v druhém podproporcionální (degresivní).³¹

Vztah nákladů a objemu produkce se dá zachytit matematickými funkcemi (nákladové funkce):

a) Proporcionální růst nákladů- lineární funkce

$$N = F + n \cdot q,$$

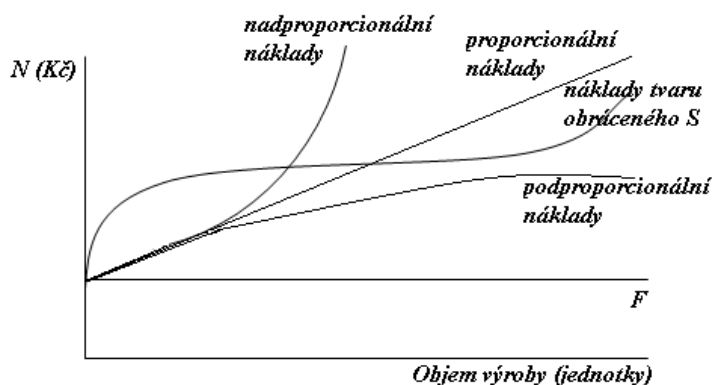
kde N jsou celkové náklady Kč,

F fixní náklady,

n variabilní náklady (např. v ks) a

q variabilní náklad na 1 jednotku (1 kus)

Obr. č. 1: Průběh celkových nákladů³²

³⁰ POPESKO, B., *Moderní metody řízení nákladů*, s. 39

³¹ KRČOVÁ, S., *Náklady a kalkulace*, s. 14

³² SYNEK, M., A KOL., *Podniková ekonomika.*, s. 40

b) Průměrné (jednotkové) náklady

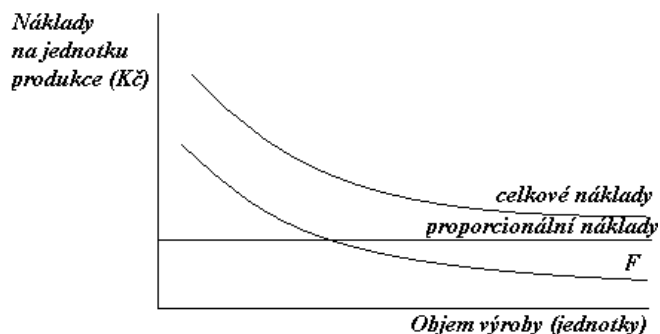
$$Nj = F/q + b,$$

kde Nj jsou průměrné (jednotkové) náklady,

q variabilní náklad na 1 jednotku (1 kus) a

$$b = n \cdot q/q$$

Obr. č. 2: Průběh jednotkových nákladů, degrese fixních nákladů³³

Z grafů vyplývá, že s rostoucím objemem výroby jednotkové náklady klesají, neboť fixní náklady se rozpouštějí do stále většího objemu produkce (počtu výrobků), tzv. degrese nákladů.³⁴

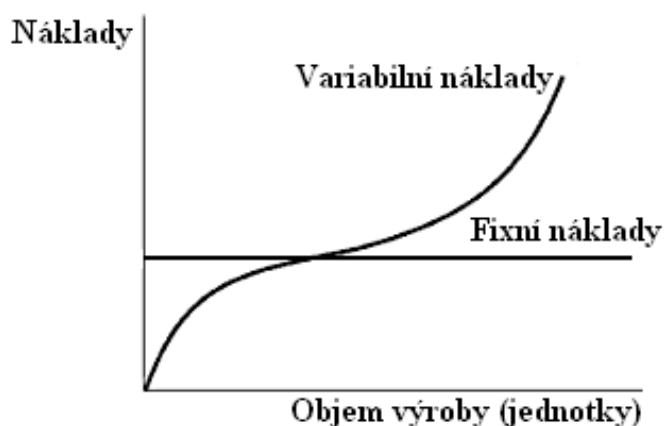
Výše uvedené obrázky ukazují průběh nákladů v delším časovém období. V krátkém časovém období se náklady chovají jinak. Krátké časové období je charakterizováno, tím, že jeden výrobní faktor zůstává vždy neměnný (fixní). Graficky průběh fixních a variabilních nákladů v krátkém období vypadá takto:³⁵:

³³ SYNEK, M., A KOL., *Podniková ekonomika.*, s. 40

³⁴ SYNEK, M., A KOL., *Podniková ekonomika.*, s. 40

³⁵ JUREČKA, V., A KOL., *Mikroekonomie*, s. 146

Obr. č. 3: Náklady krátkého období

3.5.4 Náklady podle původu spotřebovaných vstupů

Původ spotřebovaných vstupů můžeme charakterizovat otázkou, odkud vstupy pocházejí, jestli z okolí podniku, pak jsou externí (nazývané také prvotní), a jestli pocházejí z vnitropodnikových výkonů, pak jsou interní (druhotné). Externí vstup je např. spotřebovaný materiál. Interní vstup je např. výroba nářadí pro vlastní potřebu. Tento způsob členění nákladů je potřebný pro zúčtování nákladů mezi středisky (útvary).³⁶

3.5.5 Náklady podle podnikových funkcí

Nejčastěji se rozlišují náklady podle těchto hlavních podnikových funkcí:

- náklady na pořízení,
- náklady na skladování,
- náklady na výrobu,
- náklady na správu,
- náklady na odbyt.³⁷

³⁶ SYNEK, M., A KOL., *Podniková ekonomika.*, s. 41

³⁷ SYNEK, M., A KOL. *Podniková ekonomika.*, s. 41

3.5.6 Další kategorie

Dále se můžeme setkat s přírůstkovými a alternativními náklady. Přírůstkové náklady jsou vyvolány nárůstem objemu výroby. Do přírůstkových nákladů patří tzv. marginální (mezní) náklady, jenž tvoří zvýšení nákladů vyvolaný přírůstkem výroby o jednu jednotku. Marginálních nákladů se využívá pro stanovení takového objemu produkce, který přinese maximální zisk. Maximálního zisku se dosáhne při takovém objemu produkce, když marginální tržby se rovnají marginálním nákladům. Marginální tržby tvoří přírůstek tržeb vyvolaný přírůstkem prodeje (výroby) o jednu jednotku

Alternativní náklady jsou hodnota, která musí být obětována, když zdroje (práce, kapitál) nejsou použity na nejlepší možnou alternativu. Alternativní náklady nazýváme též náklady ušlých příležitostí.³⁸

3.8 Bod zvratu a jeho určení

Bod zvratu představuje takovou úroveň výkonů podniku, kterou musíme zajistit, aby byly uhrazeny jak fixní, tak i variabilní náklady. Je to bod, do jehož dosažení jsou pokryty pouze náklady a od něhož se začíná tvořit zisk.³⁹

Při zjišťování bodu zvratu vycházíme z rovnosti tržeb (T) a nákladů (N). Tržby představují objem výroby a cenu této výroby, náklady zahrnují fixní náklady a náklady spojené s výrobou (variabilní náklady). Matematicky lze vyjádřit takto:

$$1) \quad T=N$$

$$2) \quad pq= F+nq,$$

kde p je konstantní cena,

q objem výroby,

F fixní náklady,

n jednotkové konstantní variabilní náklady.

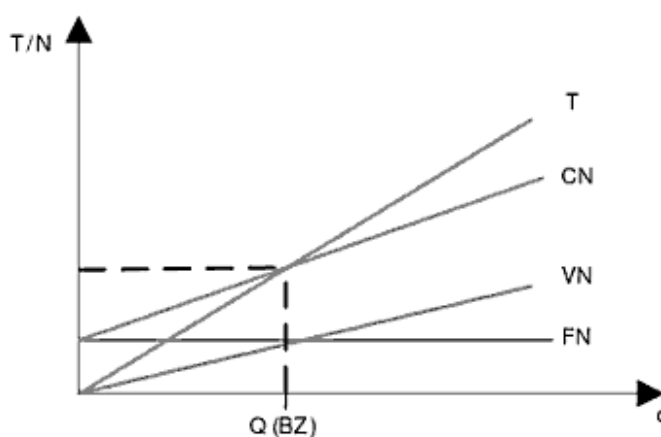
³⁸ SYNEK, M., A KOL. *Podniková ekonomika.*, s. 42

³⁹ POPESKO, B., *Moderní metody řízení nákladů*, s. 43

3) Výše uvedená rovnice nám poskytuje odpovědi na několik otázek:

- Jaký minimální objem produkce - $q = F/(p-n)$.
- Jaká minimální cena produkce - $p = (F/q) + n$.
- Jaký je rozdíl mezi cenou výrobku a jeho variabilními náklady - $F/q = p - n$, tento rozdíl se nazývá příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku.⁴⁰

Obr. č. 3: Grafické zobrazení bodu zvratu

Osa x představuje objem produkce (výkony), osa y tržby (T) a náklady (N), CN jsou celkové náklady, VN variabilní a FN fixní. Bod zvratu (BZ) se nalézá na průsečíku CN a T.⁴¹

Podniky zaměřené na obchodní činnost mají široký sortiment. Za těchto podmínek musíme počítat bod zvratu pouze tak, že si vyjádříme variabilní náklady jako tzv. poměrový ukazatel variabilních nákladů (k), který je podílem variabilních nákladů na celkové produkci (tržbách). Vzorec pro určení tohoto bodu zvratu bude:

$$BZ = F/(1-k),$$

$$k = VN/q,$$

kde VN jsou celkové variabilní náklady.⁴²

⁴⁰ SYNEK, M., A KOL., *Manažerská ekonomika*, s. 133

⁴¹ POPESKO, B., *Moderní metody řízení nákladů*, s. 44

Každý podnik chce dosahovat zisku, bod zvratu je jen výchozím stavem, znázorňující hranici mezi ztrátou a ziskem. Podnik by se měl trvale pohybovat na takovém objemu produkce (tržeb, výnosech), který přinese i určitý zisk.⁴³

3.9 Produktivita práce

Obecně produktivita představuje poměr mezi vstupem a výstupem za určité časové období. Jelikož se jedná o poměr, v čitateli jsou výstupy a ve jmenovateli vstupy, může produktivita vzrůstat za předpokladu, že výstupy budou při konstantních vstupech růst, nebo naopak při snižování vstupů a konstantních výstupech a nakonec nejpříznivější možnost, kdy vstupy klesají a výstupy rostou.

V našem případě mluvíme o produktivitě práce. Práce, nejen v podnikání, je nejdůležitějším výrobním faktorem. U produktivity práce představuje vstup produktivita práce za období a mezi výstupy patří tržby, výkony, přidaná hodnota, atd.⁴⁴

3.10 Ukazatele zaměstnanců

Ukazatele zaměstnanců jsou poměrové ukazatele vyjadřující produktivitu a účinnost pracovní síly. Údaje pro výpočet těchto ukazatelů se nacházejí ve mzdové a daňové evidenci. Těmito ukazateli jsou:

- Průměrná odměna na zaměstnance (PONZ)
- Čistý zisk na zaměstnance (ČZNZ)
- Tržby na zaměstnance (TNZ)

Získané údaje budeme sestavovat do následujících vzorců:

⁴² POPEŠKO, B., *Moderní metody řízení nákladů*, s. 43

⁴³ SYNEK, M., A KOL., *Manažerská ekonomika*, s. 134

⁴⁴ SYNEK, M., *Ekonomická analýza*, s. 54, 58, 59

- $PONZ = \frac{\text{celkové mzdy a platy vyplacené zaměstnancům za rok}}{\text{průměrný počet zaměstnanců podle výplatní listiny}}$
- $\check{C}ZNZ = \frac{\text{čistý zisk před zdaněním}}{\text{průměrný počet zaměstnanců podle výplatní listiny}}$
- $TNZ = \frac{\text{tržby}}{\text{průměrný počet zaměstnanců podle výplatní listiny}}$ 45

4 Praktická část

4.1 Historie, předmět podnikání, provozovny

Pan J. podniká na základě živnostenského oprávnění jako osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ). Zápis do živnostenského rejstříku, obsahující jméno a příjmení, občanství, bydliště, místo podnikání a přidělené identifikační číslo, byl proveden v roce 1992. Firma SEFA provozuje obchod se zahradní technikou, elektro náradím a železářstvím, poskytuje i servis, zejména značek, které prodává.

Z počátku bylo předmětem podnikání zámečnictví, nástrojařství, od roku 1999 výroba, obchod a služby, a to konkrétně zprostředkování obchodu a služeb, velkoobchod, maloobchod, pronájem a půjčování věcí movitých (koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej).

První provozovna byla otevřena v Petrovicích- Praha 10 (1992-1994), následovala prodejna ve Vršovicích- Praha 10 (1994-2004) a ve Vysočanech- Praha 9 (1994-1996), dále prodejna v Záběhlicích- Praha 10 (1996-2005), od roku 1999 byl zahájen provoz v Újezdě nad Lesy (Újezd n/L)- Praha 9, poslední provozovna se nacházela ve Strašnicích- Praha 10 (2005-2006). Ve sledovaných letech 2000 až 2010 fungovaly provozovny ve Vršovicích, Záběhlicích, Strašnicích a Újezdě n/L. Prodejny jsou rozmístěny následovně: tři se nacházejí ve stejné lokalitě Prahy 10 a čtvrtá je umístěná na Praze 9. V současné

⁴⁵ SYNEK, M., Ekonomická analýza, s. 41

době pan J. provozuje svou živnost v jediné prodejně v Újezdě n/ L.

4.2 Hospodářský výsledek před zdaněním firmy SEFA

Firma si v daňové evidenci vede výnosy jako: tržby za prodej zboží, tržby za služby, ostatní zdanitelné (odprodej majetku, atd.), výnosy z kapitálového majetku, náklady jako: nákup zboží, mzdové náklady v členění- vyplacené mzdy, vyplacené DPP, daň ze závislé činnosti, srážková daň, zdravotní pojištění zaměstnanců, sociální pojištění zaměstnanců, dále zdravotní a sociální pojištění OSVČ (do roku 2008), provozní náklady- silniční daň, nájmy prodejen, inzerce a propagace, bankovní poplatky, ostraha prodejny, externisté na smlouvy (účetnictví a poradenství, ostatní), ostatní provozní náklady. Také je vedena evidence dlouhodobého majetku a z toho vyplývající evidence daňových odpisů. Pohledávky se evidují v knize pohledávek a závazky v knize závazků. Evidence zásob je prováděna na prodejně zápisem do evidence zásob při převzetí zboží a ke konci roku je prováděna inventura zásob inventurním soupisem zásob.

Na základě získaných dat z daňové evidence firmy SEFA v letech 2000 až 2010 byla sestavena tabulka zobrazující hospodářský výsledek před zdaněním:

Tab. č. 1: Výnosy, náklady a hospodářský výsledek před zdaněním 2000- 2010 (Kč)

Rok	Výnosy	Náklady	Hospodářský výsledek	Index
2000	17 644 626	16 957 584	687 042	-
2001	18 208 301	17 384 635	823 666	1,20
2002	19 972 387	17 819 959	2 152 428	2,61
2003	17 382 603	15 641 541	1 741 062	0,81
2004	15 323 515	13 601 502	1 722 013	0,99
2005	13 835 615	12 854 559	981 056	0,57
2006	11 556 496	10 443 652	1 112 844	1,13
2007	12 343 104	11 014 936	1 328 168	1,19
2008	13 686 817	12 234 978	1 451 839	1,09
2009	11 333 106	10 716 343	616 763	0,42
2010	8 109 446	7 758 572	350 874	0,57

Zdroj: Daňová evidence firmy SEFA, vlastní výpočet

Indexy jednotlivých roků nám zobrazují růst či pokles hospodářského výsledku firmy. V Roce 2001 vykazuje hospodářský výsledek nárůst o 20% a v dalším dokonce o 161%.

Hospodářský výsledek roku 2002 byl zapříčiněn povodněmi v Praze, lidé nakupovali sortiment pro obnovu poničených majetků. Od tohoto roku došlo k poklesu, až do roku 2006 kdy byl opět zaznamenán růst, který činil 13%. Výrazný pokles nastal v roce 2009, kdy poklesl hospodářský výsledek o 58%. Světová finanční krize, jejíž počátek se datuje k polovině roku 2007 a naplno se projevuje v roce 2008 a 2009⁴⁶, působí na firmu s menším zpožděním. To je zapříčiněno tím, že převážné množství zákazníků je tvořeno z prostředí stavebnictví, na kterém se nejvíce krize podepsala, časový posun je z důvodů zakázek, které stavební firmy mají sjednané na několik let dopředu a nyní, v časech krize pouze plní své závazky, ale nedostávají nové nabídky, což se v naší firmě projeví snížením zisků spojené s prodejem stavebních potřeb (spojovacích materiálů, nářadí, atd.). Firma v celém sledovaném období dosahovala zisku. Dlouhodobý trend vykazuje pokles.

Hospodářský výsledek firmy je ve sledovaném období ovlivněn i změnou počtů zaměstnanců (snižováním) a počtů provozoven (rušení). Možné souvislosti si nastíníme rozborem jednotlivých nákladů.

4.3 Výnosy firmy SEFA

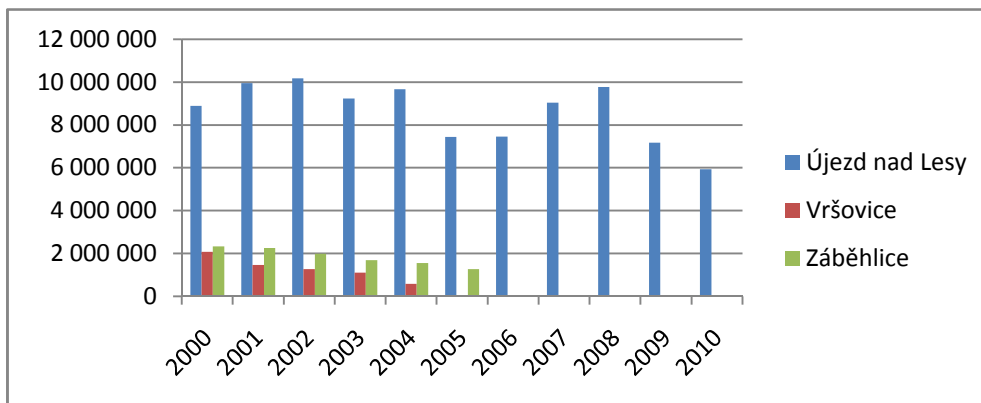
Výnosy firmy SEFA zejména zahrnují prodej zboží a služby. O jaký druh zboží se jedná, si představíme v části materiálové náklady. Firma SEFA poskytuje služby spojené s jejím předmětem podnikání- opravy strojů, broušení pilových řetězů a nožů od sekaček a výroba kopií klíčů FAB.

Výnosy v jednotlivých prodejnách se poměrně liší, nejvyšších dosahuje prodejna Újezd n/L, což je dané výhodnou polohou prodejny v části Prahy. Újezd n/L je poslední částí Prahy na východ, prodejna sídlí na hlavní výpadovce na Kolín, tato silnice je hodně frekventovaná. Výnosovost prodejny je také zapříčiněná počtem zaměstnanců a její velikostí, oproti provozovnám na Praze 10 disponuje čtyřnásobným prostorem. V lokalitě Prahy10 se uplatní ze sortimentu firmy spíše potřeby pro domácnost (např. spojovací materiál), což nezajistí takové tržby jako při prodeji nástrojů.

V následujícím grafu je patrný rozdíl ve výnosech jednotlivých provozoven.

⁴⁶ Finanční krize: Hospodářská krize, [Www.hospodarskakraze.eu](http://www.hospodarskakraze.eu)

Graf č. 1: Vývoj tržeb jednotlivých prodejen 2000- 2010

Zdroj: Vlastní výpočet

Provozovny Vršovice a Záběhllice vykazují podobné výnosy s klesající tendencí, tento fakt vedl pana J. k ukončení prodeje z ekonomických důvodů a v roce 2004, 2005 a provozovny uzavřel. Výnosy provozovny v Újezdě n/L vykazují kolísavý průběh, od roku 2008 byl nastartován pokles i v této prodejně.

4.4 Firemní náklady

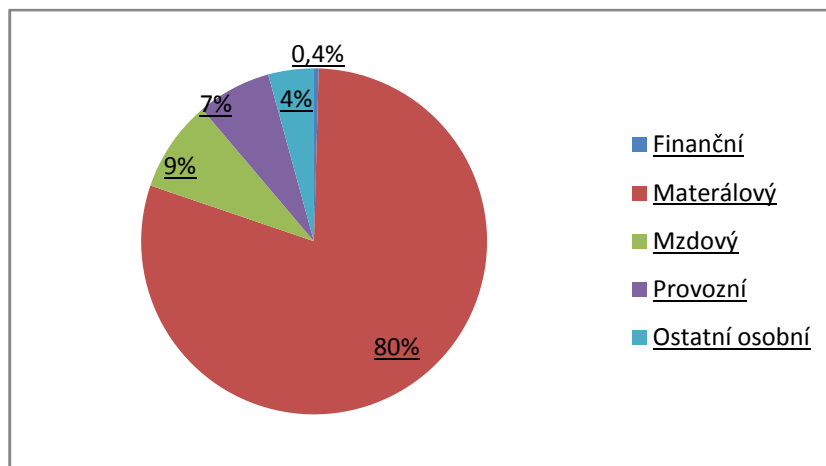
Níže jsou uvedené konkrétní položky nákladů firmy SEFA.

Náklady firmy byly pro přehlednost roztrženy do nákladových druhů, a to na finanční, materiálové, mzdové a provozní. V daňové evidenci se nalézají tyto nákladové položky:

Tab. č. 2: Náklady firmy podle druhů

Druh nákladu	Položka nákladu
<i>Finanční</i>	Poplatky bance
	Pojištění majetku
<i>Materiálový</i>	Nákup zboží
<i>Mzdový</i>	Daň ze mzdy zaměstnanců
	Dohody o provedení práce
	Sociální a zdravotní pojištění zaměstnanců
	Srážková daň
	Mzda Z1
	Mzda Z2
	Mzda Z3
	Mzda Z4
Mzda Z5	
<i>Ostatní osobní</i>	Sociální pojištění podnikatele
	Zdravotní pojištění podnikatele
	Externisté (účetní, ekonomické poradenství, správa nemovitostí)
<i>Provozní</i>	Besy (bezpečnostní agentura)
	Nájem Káranská (sklad)
	Nájem V Olšínách (prodejna)
	Nájem Vršovice (prodejna)
	Nájem Záběhlíce (prodejna)
	Plyn, elektřina, voda, služby
	Provozní režie (ostatní)
	Reklama
	Telecom (telefon, internet)
	Odpisy
	Silniční daň

Graf č. 2: Podíl nákladových druhů firmy SEFA

Zdroj: Daňová evidence, vlastní výpočet

Graf nám představuje procentuální podíl nákladových druhů na celkových nákladech firmy, který jsme získaly propočtem jednotlivých položek nákladových druhů za celé sledované období. Výsledek jsme si zobrazili pomocí výšečového grafu, který nám přehledně zobrazuje důležitost jednotlivých nákladových druhů, největší zastoupení s 80% mají materiálové náklady, dále mzdové náklady s 9%, provozní s 7%, ostatní osobní s 4% a finanční s necelým procentem (0,4%).

4.4.1 Finanční náklady

a) Poplatky bance

Pan J. si vede účet u Komerční banky, a. s. (KB), nevyužívá žádné speciální služby KB, pouze vykonává běžné peněžní transakce. Suma poplatků za rok 2000-2010 je 94 973 Kč.

b) Pojištění majetku

Pojištění se ve sledovaném období týkalo především dvou automobilů (nákladní, osobní) a krámu. Konkrétně bylo uzavřeno havarijní pojištění aut, pojištění odpovědnosti za škodu a pojištění podnikatelských rizik, které zahrnuje náhrady škody vzniklé vloupáním, živelnými pohromami, požárem, atd. Náklady vydané na pojištění se pohybovaly v koridoru mezi 25 tis. a 70 tis. Kč.

4.4.2 Materiálové náklady

Materiálové náklady zahrnují nákup zboží. Toto zboží je předmětem podnikání, firma zprostředkovává jeho prodej a zajišťuje i jeho servis.

Jedná se o zboží:

- Dlouhodobé potřeby, kam patří stroje pro potřeby práce na zahradě (traktory, sekačky, kultivátory, atd.), nástroje pro stavbu (elektro nářadí-vrtačky, bourací kladiva, pily, atd., stavební míchačky, apod.), zahradní nábytek.
- Krátkodobé potřeby, kam řadíme spojovací materiál (hřebíky, šrouby, vruty, atd.), pletivo, stavební pomůcky (lopaty, krumpáče, stavební kolečko, štafle atd.), nářadí na zahradu (rýče, hrábě, motyky, žebříky), zavlažovací pomůcky (hadice, rozprašovače).

Nákupy zboží v letech 2000 až 2010 činily:

Tab. č. 3: Nákup zboží 2000-2010

Rok	Kč
2000	15 012 273
2001	14 957 865
2002	14 610 020
2003	12 145 576
2004	10 491 863
2005	10 337 113
2006	8 358 236
2007	9 081 769
2008	10 120 575
2009	8 726 474
2010	5 890 573

Zdroj: Daňová evidence firmy SEFA

Z tabulky je zřejmý trend snižování zásob zboží (jeho nákup). Je patrné, že firmě se na začátku nového tisíciletí dařilo a nakupovala zboží. Od roku 2003 až po rok 2006 nastal pokles nákupu zboží, který nadále pokračoval, s malým vzepětím až do roku 2010, kdy byl pouhých 5 890 573 Kč oproti roku 2000, kdy byl nákup realizován za necelý trojnásobek (15 012 273 Kč). Pokles činí 39%, tento úkaz lze připsat současné ekonomické situaci.

4.4.3 Mzdové náklady

V části mzdové náklady bude pozornost kladena na pracovníky, mzdy a na produktivitu práce jednotlivých zaměstnanců na provozovnách, kde působili. Proveden bude výpočet ukazatele zaměstnanců.

Firma v roce 2000 disponovala třemi provozovnamí, v prodejně ve Vršovicích pracoval tento rok jeden zaměstnanec, stejně tak tomu bylo v prodejně v Záběhlicích, v Újezdě n/L působili dva zaměstnanci, jeden externí pracovník a pan J. Tento stav trval až do roku 2004, kdy byla zrušena prodejna ve Vršovicích, a zaměstnanec z této prodejny se přesunul do prodejny v Újezdě n/L. Rušení postihlo i provozovnu v Záběhlicích (2005) a zaměstnanec se na přechodnou dobu přemístil do provozovny V Olšínách, kde provoz neměl dlouhého trvání a byl posléze zrušen (2006). V průběhu roku 2006 odešli z provozovny Újezd n/L 3 zaměstnanci. Po roce 2006 zůstal provoz v jedné provozovně (Újezd n/L) s jedním stálým zaměstnancem. Pan J. také využívá spolupráci na základě dohody o provedení práce (DPP) a externích pracovníků (EP).

a) Ukazatele zaměstnanců

Údaje pro výpočet těchto ukazatelů se nacházejí ve mzdové a daňové evidenci. Počítat se budou ukazatele PONZ, ČZNZ, TNZ. Pro výpočet těchto ukazatelů je nutné znát počet zaměstnanců podle výplatní listy, DPP a externí pracovníky.

Tab. č. 4: Počet pracovníků ve sledovaném období (2000-2010) vždy k 1. 12. příslušného roku

Pracovníci	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Zaměstnanci	4	4	4	4	4	4	1	1	1	1	1
DPP	7	7	5	5	0	0	0	12	8	10	6
EP	1	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2
Σ	12	12	11	11	5	6	3	15	11	13	9

Zdroj: Mzdová evidence, vlastní šetření

Firma v první polovině sledovaného období zaměstnává stálý počet zaměstnanců (4) a využívá pracovníků na základě DPP a externích pracovníků. V roce 2006 odešli tři zaměstnanci a firma dále nenajímala nové. Od roku 2007 je patrná snaha využívat více pracovníků na základě DPP jako doplnění jednoho stálého zaměstnance.

Průměrná odměna na zaměstnance (PONZ)

Následující tabulka zobrazuje celkový objem mezd zaměstnanců, vyplacených dohod o provedení práce (DPP) a externích pracovníků (EP).

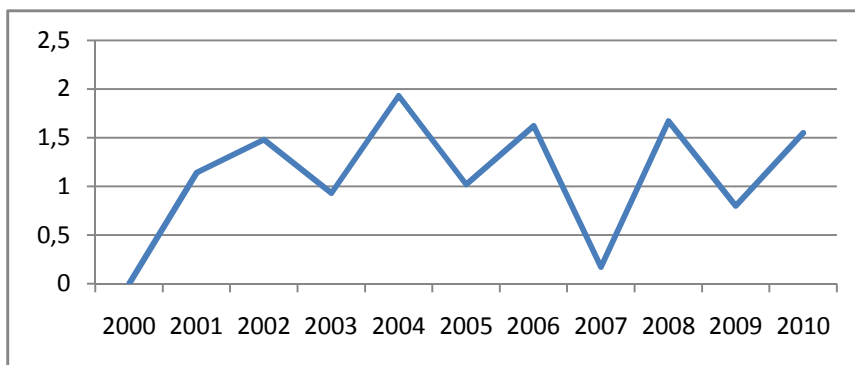
Tab. č. 5: PONZ a přehled mezd zaměstnanců, DPP a EP 2000-2010 (Kč)

Rok	Mzdy zaměstnanců	Platy DPP	Platy EP	Σ	POZN	Index
2000	483 607	9 180	214 000	708 787	59 065, 58	-
2001	526 696	10 370	268 500	807 567	67 297, 25	1,14
2002	615 523	7 650	468 500	1093 675	99 425, 00	1,48
2003	591 372	10 370	413 400	1017 145	92 467, 73	0,93
2004	598 101	5 665	286 000	891 770	178 354	1,93
2005	603 824	1 070	481 600	1 088 499	181 416, 50	1,02
2006	341 596	0	540 000	883 602	294 534, 00	1,62
2007	203 208	23 455	536 000	764 670	50 978, 00	0,17
2008	345 499	32 045	547 500	927 052	84 277, 45	1,67
2009	248 674	24 380	604 600	879 663	67 666, 38	0,80
2010	238 365	12 295	692 010	944 680	104 964, 44	1,55

Zdroj: Mzdová evidence firmy SEFA, vlastní šetření

Výsledky a vývoj PONZ zobrazuje následující graf:

Graf č. 3: Index PONZ 2000-2010 v Kč/os.

Zdroj: Vlastní šetření

Podle hodnot indexů je z grafu patrná značná kolísavost ukazatele PONZ. Od roku 2000 vykazuje PONZ s malým kolísáním mírný růst, jelikož je vyrovnaný počet pracovníků a celkové mzdy a platy mírně rostou, tento stav trvá do roku 2003. V následujících dvou letech firma nevyužívá žádné pracovníky na základě DPP, průměrná odměna na zaměstnance (pracovníka) mírně roste. Od roku 2006 nastal prudký pokles. V tomto roce

se změnil poměr pracovníků, firmu opustili 3 stálí zaměstnanci, což znamenalo snížení vyplacených mezd a tím i vliv na PONZ. Od roku 2007 nastává opět mírný růst, firma začíná více využívat DPP.

Čistý zisk na zaměstnance (ČZNZ)

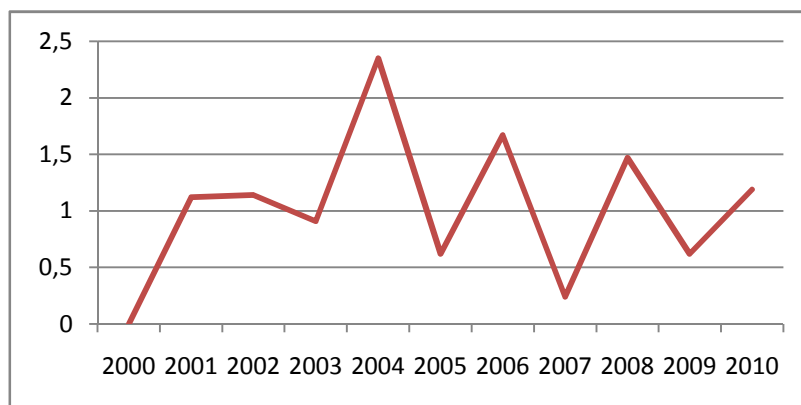
Pro výpočet je třeba znát čistý zisk před zdaněním.

Tab. č. 6: ČZNZ 2000-2010 (Kč)

Rok	Hospodářský	ČZNZ	Index
2000	687 042	57 253, 50	-
2001	823 666	68 638, 83	1,20
2002	2 152 428	195 675, 27	2,85
2003	1 741 062	158 278, 36	0,81
2004	1 722 013	344 402, 60	2,18
2005	981 056	163 509, 33	0,47
2006	1 112 844	370 948, 00	2,27
2007	1 328 168	88 544, 53	0,24
2008	1 451 839	131 985, 36	1,49
2009	616 763	47 443, 31	0,36
2010	350 874	38 986, 00	0,82

Zdroj: Daňová evidence, vlastní šetření

Graf č. 4: Index ČZNZ 2000- 2010 v Kč/os.

Zdroj: Vlastní šetření

Podobný průběh jako u PONZ je patrný i u ČZNZ. Nejvyššího nárůstu dosáhl index za rok 2002, příčinou toho a celého zisku jsou povodně, které v tomto roce v Praze byly.

Největší pokles přišel za rok 2007, kdy ČZNZ padly až na 24% roku předchozího, tuto situaci můžeme spojovat s nástupem finanční krize na český trh. Další roky následuje malé vzepětí, ale přesto ČZNZ vykazuje klesající trend.

Tržby na zaměstnance (TNZ)

Tržby na zaměstnance jsou sledovány za jednotlivé útvary (prodejny) daného období.

V prodejnách na Praze 10 (Vršovice, Záběhllice, Strašnice) působil vždy jeden stálý zaměstnanec. V Újezdě n/L se počet zaměstnanců v průběhu roků měnil, 2000- 2004 dva zaměstnanci, 2005- 2006 tři zaměstnanci, 2006-2007 jeden zaměstnanec, v roce 2008 dva zaměstnanci a od 2009- 2010 opět jeden zaměstnanec. DPP a externí pracovníci se vztahují k útvaru Újezd n/L.

Tab. č. 7: Tržby prodejen 2000- 2010 v Kč

Rok	Vršovice	Záběhllice	Újezd n/L
2000	2 078 137	2 326 747	8 884 236
2001	1 464 580	2 253 200	9 949 843
2002	1 265 406	1 992 607	10 180 165
2003	1 103 157	1 688 640	9 242 252
2004	578 366	1 559 861	9 665 119
2005	-	1 269 292	7 442 850
2006	-	-	7 462 888
2007	-	-	9 042 378
2008	-	-	9 780 429
2009	-	-	7 168 402
2010	-	-	5 930 653

Zdroj: Daňová evidence firmy SEFA, vlastní šetření

Tab. č. 8: TNZ v jednotlivých prodejnách 2000 - 2010 v Kč

Rok	Vršovice	Index	Záběhllice	Index	Újezd n/L	Index
2000	2 078 137	-	2 326 747	-	888 423, 60	-
2001	1 464 580	0,70	2 253 200	0,97	994 984, 30	1,12
2002	1 265 406	0,86	1 992 607	0,88	1 131 129, 44	1,14
2003	1 103 157	0,87	1 688 640	0,85	1 026 916, 89	0,91
2004	578 366	0,52	1 559 861	0,92	2 416 279, 75	2,35
2005	-		1 269 292	0,81	1 488 570	0,62
2006	-		-		2 487 629, 33	1,67
2007	-		-		602 825, 20	0,24
2008	-		-		889 129, 91	1,47
2009	-		-		551 415, 54	0,62
2010	-		-		658 961, 44	1,19

Zdroj: Daňová evidence firmy SEFA, vlastní šetření

Ukazatel TNZ za prodejny Vršovice a Záběhllice má klesající tendenci, jak nám ukazují indexy. To přimělo pana J. tyto prodejny zavřít. Jediným prodejním prostorem je tak od roku 2006 prodejna v Újezdě n/L, která od roku 2000 vykazuje kolísavost, kdy nárůsty TNZ střídají výrazně poklesy, nejhlubší (o 76%) patří roku 2007, kterému, jak jsme si zmínili u předchozího ukazatele, přičítáme nástup finanční krize v ČR.

b) Celkové mzdové náklady

Níže uvedené částky představují součet sociálního a zdravotního pojištění zaměstnanců, zálohy na daně za zaměstnance, mzdy zaměstnancům, srážkovou daň a vyplacené dohody o provedení práce v jednotlivých letech.

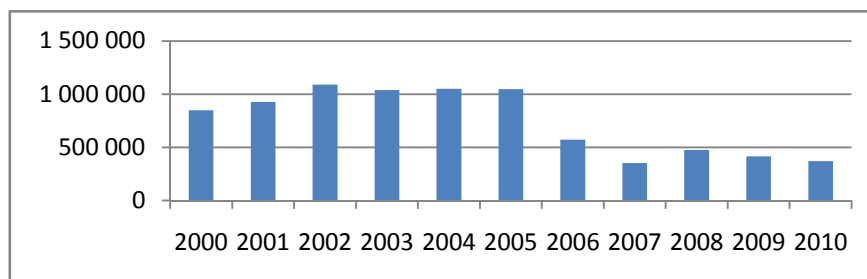
Tab. č. 9: Mzdové náklady (MN) 2000-2005

Rok	MN	Index
2000	849 940	-
2001	927 263	1, 09
2002	1 089 411	1, 17
2003	1 040 164	0, 95
2004	1 050 334	1, 01
2005	1 048 106	0, 98
2006	571 489	0, 55
2007	353 311	0, 62
2008	476 164	1, 35
2009	415 029	0, 87
2010	370 980	0, 89

Zdroj: Mzdová evidence, vlastní šetření

Jak je vidět na indexech, firma si ve sledovaném období udržuje vyrovnanémzdové náklady, snížení přichází až s rokem 2006 (téměř na polovinu nákladů předchozího roku 2005), kdy v průběhu roku odcházejí 3 stálí zaměstnanci.

Graf č. 5: Objem vynaložených mzdových nákladů 2000- 2010

Zdroj: Mzdová evidence, vlastní šetření

c) Produktivita zaměstnanců

Tato část se zaměřuje na produktivitu práce jednotlivých zaměstnanců, působících ve firmě.

Tab. č. 10: Přehled ročních mezd jednotlivých zaměstnanců 2000-2005 v Kč

Zaměstnanec	2000	2001	2002	2003	2004
Z1	106 613	122 190	148 791	137 002	141 686
Z2	115 853	118 330	126 226	125 093	119 882
Z3	116 165	125 883	133 501	134 452	134 564
Z4	144 976	160 293	207 005	194 825	201 969
Z5	-	-	-	-	-

Zdroj: Mzdová evidence firmy SEFA, vlastní šetření

Tab. č. 11: Přehled ročních mezd jednotlivých zaměstnanců 2005-2010 v Kč

Zaměstnanec	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Z1	135 925	46 245	-	-	-	-
Z2	125 034	137 685	-	-	-	-
Z3	140 324	154 166	203 208	219 674	248 674	238 365
Z4	202 541	3 500	-	-	-	-
Z5	-	-	-	125 825	-	-

Zdroj: Mzdová evidence firmy SEFA, vlastní šetření

Z tabulky je vidět, že od roku 2006 firma zaměstnává jednoho stálého zaměstnance. Pan J. využívá více možnosti spolupráce s externími pracovníky a DPP.

Tab. č. 12: Průměrná měsíční mzda zaměstnanců za jednotlivé roky (2000-2010)

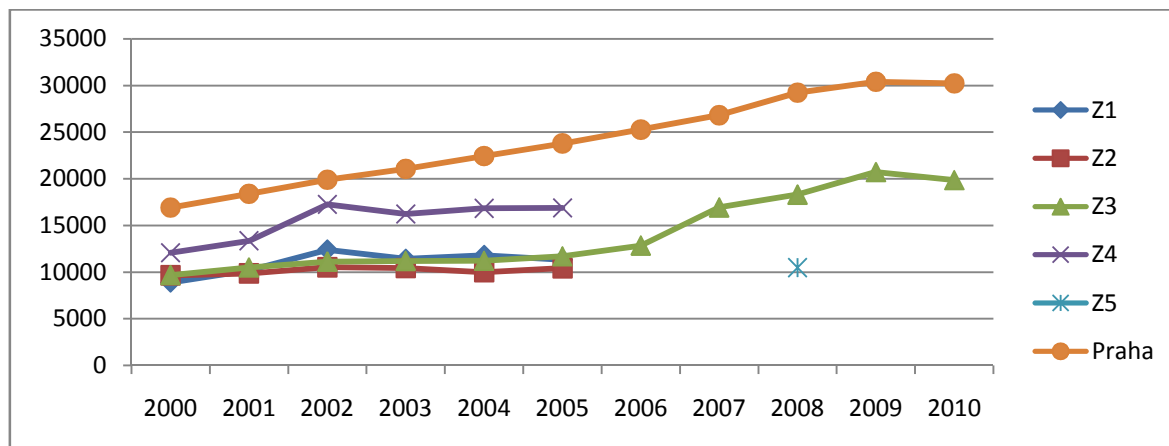
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Z1	8 884	10 183	12 399	11 417	11 807	11 327	-	-	-	-	-
Z2	9 654	9 861	10 519	10 424	9 990	10 420	-	-	-	-	-
Z3	9 680	10 490	11 125	11 204	11 214	11 694	12 847	16 934	18 306	20 723	19 864
Z4	12 081	13 358	17 250	16 235	16 831	16 878	-	-	-	-	-
Z5	-	-	-	-	-	-	-	-	10 485	-	-

Zdroj: Mzdová evidence firmy SEFA, vlastní šetření

Porovnání průměrných mezd s průměrnými mzdami v Praze pomocí údajů ze ČSÚ⁴⁷:

⁴⁷ ČSÚ, Pha_3_mzdy ,Www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/mzdy-xa/\$File/pha_3_mzdy.xls.

Graf č. 6: Porovnání průměrných mezd zaměstnanců firmy SEFA s hl. městem Praha (2000-2010)

Zdroj: Vlastní šetření, data ČSÚ

Stejně jako průměrné mzdy v Praze vykazují mzdy zaměstnanců firmy SEFA trvalý růst. Všichni zaměstnanci se nacházejí pod pražským průměrem.

Nyní si sestavíme ukazatele produktivity jednotlivých zaměstnanců. Mzdové náklady zahrnují renty zaměstnanců, zdravotní a sociální pojištění, které za něj zaměstnavatel odvádí a zálohu na daň z příjmu. Produktivitu zaměstnance přiřadíme k útvarům, tyto útvary představuje jedna prodejna, kde zaměstnanec pracoval.

a) Prodejna Vršovice

V prodejně ve Vršovicích se analyzuje produktivitu zaměstnance Z2. Hodnoty potřebné pro výpočet si představíme v následující tabulce:

Tab. Č. 13: Mzdový náklad na zaměstnance Z2 (2000-2005)

	2000	2001	2002	2003	2004
Mzda (Kč)	115 853	118 330	126 226	126 093	119 882
Sociální zaměstnanec	11 760	12 072	12 824	12 816	12 056
pojištění organizace	38 220	39 234	41 678	41 652	39 182
Zdravotní zaměstnanec	6 617	6 793	7 215	7 211	6 782
pojištění organizace	13 230	13 581	14 427	14 418	13 563
Záloha na daň z příjmu	14 275	14 825	15 675	15 625	14 690
Σ	199 955	204 835	218 045	217 815	206 155

Zdroj: Mzdová evidence firmy SEFA, vlastní výpočet

Na základě tabulky mzdových nákladů na zaměstnance Z2 vypočítáme produktivitu tohoto zaměstnance v průběhu působení v prodejně ve Vršovicích za čtyřleté období. Produktivitu zaměstnance vypočítáme poměrem tržeb dané prodejny a mzdových nákladů na tohoto zaměstnance, obecně tento vzorec pro našeho zaměstnance bude vypadat takto:

Tržba Vršovice

$$P(Z2) = \frac{\text{Tržba Vršovice}}{\text{Mzdové náklady Z2 (mzda+ odvedené sociální a zdravotní pojištění + zálaha na daň z příjmu)}}$$

A konkrétně pro jednotlivé roky:

Tab. Č. 14: Produktivita Z2 (2000-2004)

	2000	2001	2002	2003	2004
Tržba Vršovice	2 078 137	1 464 580	1 265 406	1 103 157	578 366
Mzdový náklad	199 955	204 835	218 045	217 815	206 155
P	10,393	7,150	5,803	5,065	2,805

Zdroj: Daňová evidence firmy SEFA, vlastní výpočet

Z tabulky je zřejmé, že produktivita zaměstnance ve čtyřletém období výrazně klesá. Zatímco mzdové náklady jsou na podobné úrovni a jen nepatrně rostou, tržby z prodeje prudce klesají, což přimělo pana J. k uzavření prodejny a přesunutí zaměstnance do provozovny v Újezdě n/L.

b) Prodejna Záběhlíce

V prodejně v Záběhlících se bude sledovat produktivitu zaměstnance Z3 za pětileté období. Potřebné hodnoty jsou v následující tabulce:

Tab. č. 15: Mzdový náklad na zaměstnance Z3 (2000-2005)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Mzda (Kč)	116 165	125 883	133 501	134 452	134 564	140 324
Sociální zaměstnanec	11 832	12 576	13 240	13 184	13 392	14 048
pojištění organizace	38 454	40 872	43 030	42 848	43 524	45 656
Zdravotní zaměstnanec	6 658	7 076	7 449	7 419	7 534	7 903
pojištění organizace	13 311	14 148	14 895	14 832	15 066	15 804
Záloha na daň z příjmu	14 410	15 785	16 340	16 235	16 685	17 905
Σ	200 830	216 340	228 455	226 970	230 765	241 640

Zdroj: Mzdová evidence firmy SEFA, vlastní výpočet

Produktivitu zaměstnance Z3 za pětileté období v prodejně v Záběhlicích vypočítáme obecně:

$$P (Z3) = \frac{\text{Tržba Záběhlice}}{\text{Mzdové náklady Z3 (mzda+ odvedené sociální a zdravotní pojištění + zálaha na daň z příjmu)}}$$

Výpočet:

Tab. č. 16: Produktivita Z3 (2000-2005)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Tržba Záběhlice	2 326 747	2 253 200	1 992 607	1 688 640	1 559 861	1 269 292
Mzdový náklad	200 830	216 340	228 455	226 970	230 765	241 640
P	11, 586	10, 415	8, 722	7, 440	6, 760	5, 253

Zdroj: Vlastní šetření, daňová evidence firmy SEFA

Stejný trend jako v předchozím útvaru pozorujeme i v tomto. Produktivita zaměstnance Z3 výrazně klesá. Zaměstnanec Z3 se po uzavření prodejny přesunul do prodejny ve Strašnicích.

c) Prodejna Strašnice

V této prodejně působil zaměstnanec Z3 od podzimu 2005 do června 2006, jelikož nám toto období neumožní meziroční srovnání produktivity zaměstnance, se kterým bychom mohli nadále pracovat, nebudeme produktivitu v tomto útvaru počítat. Pan J. prodejnu uzavřel a zaměstnance přesunul do provozovny v Újezdě n/L.

d) Prodejna Újezd n/L

V prodejně Újezd n/L se vypočítá souhrnná produktivita zaměstnanců:

- Z1 a Z4 v letech 2000 až 2004,
- Z1, Z4 a Z2 za období 2005 až 2006,
- Z3 za rok 2007 a 2010 (2008 Z5).

V tabulce jsou vyjádřené mzdové náklady za zaměstnance Z1 a Z4 a sledované období 2000 až 2004:

Tab. č. 17: Mzdové náklady na Z1 a Z4 (2000-2004)

		2000	2001	2002	2003	2004	
Mzda (Kč)		Z1	106 613	122 190	148 791	137 002	141 686
		Z4	144 976	160 293	207 005	194 825	201 969
Sociální pojištění	Zaměstnanec	Z1	10 896	12 632	15 528	14 240	14 760
		Z4	15 248	16 944	22 320	20 704	21 648
	Organizace	Z1	35 412	41 054	50 466	46 280	47 970
		Z4	49 556	55 068	72 540	67 288	70 356
Zdravotní pojištění	Zaměstnanec	Z1	6 131	7 108	8 736	8 013	8 304
		Z4	8 581	9 533	12 555	11 648	12 178
	Organizace	Z1	12 258	14 211	17 469	18 745	16 605
		Z4	17 154	19 065	25 110	23 292	37 128
Záloha na daň z příjmu		Z1	12 750	16 090	21 610	18 745	19 750
		Z4	21 795	25 565	38 705	34 588	37 128
Σ			441 370	499 753	640 835	595 370	629 482

Zdroj: Mzdová evidence firmy SEFA, vlastní výpočet

Následuje výpočet produktivity zaměstnanců v daném útvaru, který obecně vypadá takto:

Tržba Újezd n/L

$$P (Z1+Z4) = \frac{\text{Tržba Újezd n/L}}{\text{Mzdové náklady Z1 a Z4 (mzda+ odvedené sociální a zdravotní pojištění + záloha na daň z příjmu)}}$$

Tab. č. 18: Produktivita Z1 a Z4 (2000-2004)

	2000	2001	2002	2003	2004
Tržba Újezd n/L	8 884 236	9 949 843	10 180 165	9 242 252	9 665 119
Mzdový náklad	441 370	499 753	640 835	595 370	629 482
P (Z1+ Z4)	20, 129	19, 909	15, 886	15, 523	15, 354

Zdroj: Vlastní šetření, daňová evidence firmy SEFA

Produktivita zaměstnanců Z1 a Z4 na prodejně v Újezdě n/L také zaznamenala pokles, ale pouze ve dvou po sobě jdoucích letech, následně se ustálila a vykazuje v roce 2002, 2003 a 2004 vyrovnanost.

Následuje produktivita Z1, Z2 a Z4 za období 2005 až 2006

Tab. č. 19: Mzdové náklady na Z1, Z2, Z3 (2005 a 2006) v Kč

			2005	2006	Index (2006/2005)
Mzda (Kč)		Z1	135 925	46 245	0,34
		Z2	202 541	137 685	0,68
		Z4	125 034	3 500	0,03
Sociální pojištění	Zaměstnanec	Z1	14 144	4 584	0,32
		Z2	12 608	13 688	1,09
		Z4	21 256	400	0,02
	Organizace	Z1	45 968	14 898	0,32
		Z2	40 976	44 486	1,09
		Z4	69 082	1 300	0,02
Zdravotní pojištění	Zaměstnanec	Z1	7 956	2 579	0,32
		Z2	7 093	7 700	1,09
		Z4	11 957	225	0,02
	Organizace	Z1	15 812	5 157	0,33
		Z2	14 184	15 399	1,09
		Z4	23 913	450	0,02
Záloha na daň z příjmu		Z1	18 775	3 892	0,21
		Z2	15 285	14 142	0,93
		Z4	29 946	875	0,03
Σ			812 455	282 447	

Zdroj: Mzdová evidence firmy SEFA, vlastní výpočet

Tab. č. 20: Produktivita Z1, Z2 a Z4 2005- 2006

	2005	2006
Tržba Újezd n/L	7 442 850	7 462 888
Mzdový náklad	812 455	282 447
P (Z1+Z2+Z4)	9, 161	26, 422

Roky 2005 a 2006 vystihují velké změny ve firmě, což se projevilo i na produktivitě v daném útvaru. Zaměstnanci Z1, Z2 a Z4 v průběhu roku 2006 odcházejí, což se projevuje snížením mzdových nákladů. Proto produktivita v roce 2006 výrazně stoupla, jelikož na stejnou výši tržeb připadá menší podíl mzdových nákladů. Naopak výrazně nízká produktivita roku 2005 oproti předcházejícímu, je zapříčiněná přesunem pracovníka Z2 z uzavřené prodejny, což přináší zvýšení mzdových nákladů v útvaru Újezd n/L.

Poslední rozmezí - produktivita zaměstnance Z3 za rok 2007 a 2010. Do tohoto úseku je začleněn také zaměstnanec Z5, jenž působil jen jeden rok (2008).

Tab. č. 21: Mzdové náklady na Z3 (Z5 za 2008) 2007-2010

		2007	2008	2009	2010
Mzda (Kč)		203 235	Z3 219 674	248 674	238 365
			Z5 125 825		
Sociální pojištění	zaměstnanec	20 632	Z3 22 352	18 688	17 745
			Z5 14 064		
	organizace	67 054	Z3 72 644	74 750	70 980
			Z5 45 708		
Zdravotní pojištění	zaměstnanec	11 606	Z3 12 573	12938	12 285
			Z5 7 911		
	organizace	23 211	Z3 25 146	25 875	24 570
			Z5 15 822		
Záloha na daň z příjmu		28 896	Z3 31 785	33 000	30 105
			Z5 28 000		
Σ		354 634	621 504	413 925	394 050

Zdroj: Mzdová evidence firmy SEFA, vlastní výpočet.

Tab. č. 22: Produktivita Z3 (+Z5 za 2008) 2007-2010

	2007	2008	2009	2010
Tržba Újezd n/L	9 042 378	9 780 429	7 168 402	5 930 653
Mzdový náklad	354 634	621 504	413 925	394 050
P (Z3)	25,50	15,74	17,32	15,05

Zdroj: Vlastní šetření, daňová evidence firmy SEFA

Na rok 2006 navazuje vysoká produktivita roku 2007, tentokrát zaměstnanec Z3. Další rok firma přijala zaměstnance a tím se mzdové náklady zvedly a produktivita klesla. V roce 2009 a 2010 zaměstnanec Z3, už čistě sám za sebe, vykazuje vyrovnanou produktivitu. Mzdové náklady na Z3 se musely snížit, jelikož tržby útvaru také klesly.

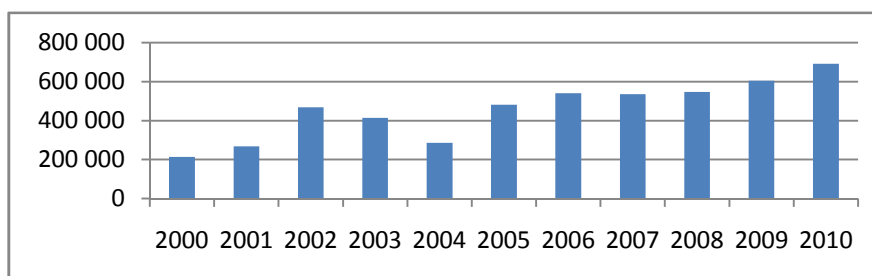
4.4.4 Ostatní osobní náklady

a) Sociální a zdravotní pojištění podnikatele (SaZ)

SaZ pojištění se zahrnovalo do nákladů podle zákona až do roku 2008, od té doby už nepatří mezi nákladové položky. Výše pojistného na zdravotní pojištění činila 13, 5% z vyměřovacího základu. Pojistné na důchodové pojištění a politiku zaměstnanosti bylo 29,6 %. Celkem si OSVČ zahrnula do nákladu částku 1 389 883 Kč za SaZ.

b) *Externisté (účetní, ekonomické poradenství, správa nemovitostí)*

Graf č. 7: Náklady na externisty (2000-2010)

Zdroj: Daňová evidence, vlastní šetření

Náklady vynaložené na externisty vykazují v průběhu sledovaného období neustálý růst jak je patrné z grafu.

4.4.5 Provozní náklady

a) *BESY (bezpečnostní společnost)*

BESY- CZ SECURITY s. r. o. je společnost zabývající se ostrahou osob a majetku fyzickou, ale i elektronickou formou. Společnost poskytuje komplexní bezpečnostní služby.⁴⁸

Firma SEFA využívá služeb bezpečnostní agentury pro ostrahu objektu- prodejny v Újezdě n/L, a to konkrétně elektronické zabezpečení. V prodejně je instalován elektronický zabezpečovací systém, který je propojen s centrálou sídlící nedaleko v Běchovicích (VÚ Běchovice). Každý impuls, jenž představuje odkódování a zakódování prodejny, je vyslán na centrálu. Tento impuls je zpoplatněn. Firma zaplatila za služby ročně následující částky:

Tab. č. 23: Poplatky za bezpečnostní agenturu (2000-2010)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kč/Rok	18 300	18 000	27 000	22 575	22 800	22 800	24 700	22 800	22 800	22 800	22 800

Zdroj: Daňová evidence firmy SEFA

Částky uhrazené za služby bezpečnostní společnosti by měly být konstantní (podle tarifů společnosti), zvýšená platba je zapříčiněná systémem placených impulsů, počet možných impulsů je měsíčně pevně stanoven (každý navíc je zpoplatněn) a technickou pomocí.

⁴⁸ BESY - CZ SECURITY s.r.o., www.pco-cz.cz

b) Nájem Káranská (sklad)

Prostor využíván pro skladování zboží a jiných věcí. Sklad se pronajímal v letech 2000 až 2002, za toto období činila suma nájmů 29 115 Kč.

c) Nájem V Olšinách (prodejna)

Prodej v provozovně V Olšinách trval od října 2005 do června 2006. Celková částka vynaložená na pronájem byla 153 tis. Kč.

d) Nájem Vršovice (prodejna)

Prodejna ve Vršovicích se nacházela ve staré zástavbě činžovního domu na Vršovické ulici, která je poměrně frekventovaná, je zde špatná možnost parkování, ale dobrá dostupnost pomocí městské hromadné dopravy (kousek od tramvajové zastávky). Firma si prodejnu pronajímala od roku 1994 do roku 2004. V roce 2000 byl nájem prodejny 7 744 Kč za měsíc a v roce 2004, kdy se tento prostor opouštěly, byl nájem 6 942 Kč měsíčně.

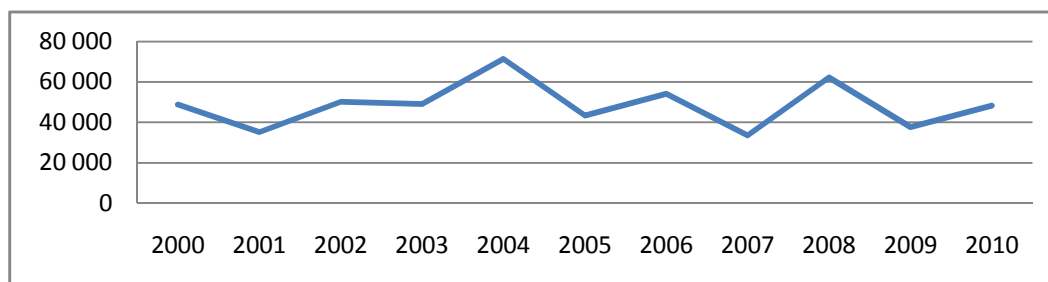
e) Nájem Záběhllice (prodejna)

Prodejna v Záběhlících byla situována ve staré zástavbě, v ulici V Korytech, i když je tato ulice poměrně frekventovaná, nebylo zde možno normálně zaparkovat, jen zastavit na chodníku popřípadě na krajnici. V Záběhlících se prodávalo od roku 1996 až do roku 2005.

V roce 2000 činil měsíční nájem 13 000 Kč a v roce 2005 10 240 Kč. V roce 2005 firma tento prostor opouští.

f) Plyn, elektřina, voda, služby

Graf č. 8: Platby za plyn, elektřina, voda, topení v Kč (2000-2010)

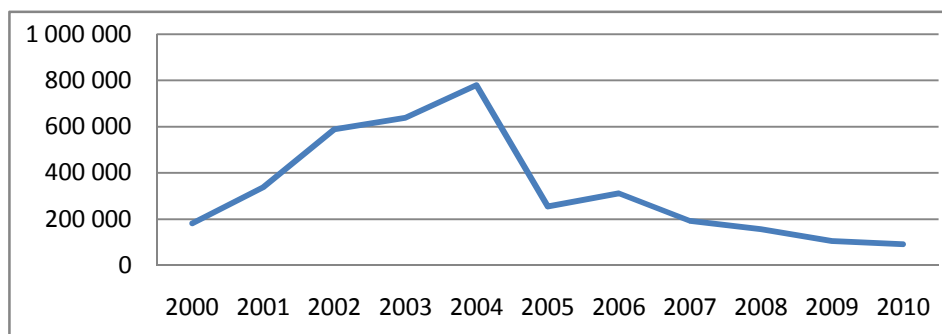
Zdroj: Vlastní výpočet

Platby za plyn, elektřinu, vodu a topení vykazují střídavou kolísavost s malou diferencí.

g) Provozní režie (ostatní)

Zahrnuje ostatní blíže neupřesnitelné náklady na provoz podnikání firmy SEFA.

Graf č. 9: Provozní režie v Kč (2000-2010)

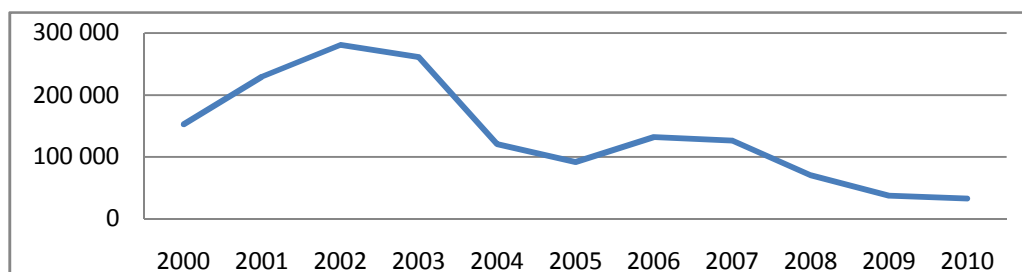

Zdroj: Vlastní výpočet

h) Reklama

Náklad na reklamu zahrnoval především prezentaci firmy na internetu prostřednictvím nejrůznějších portálů (např. seznam.cz), dále inzerci v novinách a tisk akčních letáků.

Graf č. 10: Náklad na reklamu (2000-2010)

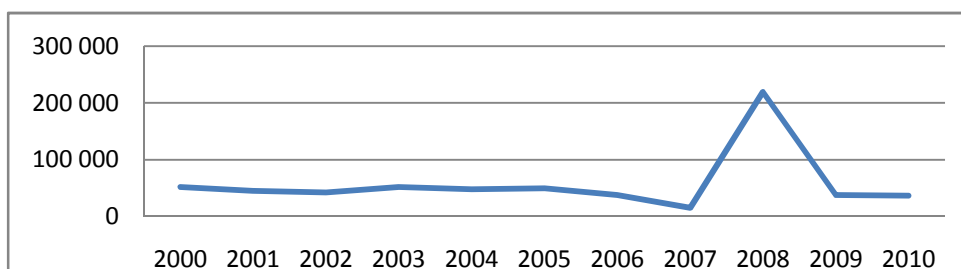

Zdroj: Vlastní výpočet

Z grafu je patrný trend snižování nákladů na reklamu. Tato situace je zapříčiněna šetřením firmy a nenaplněním očekáváním od reklamy, která nepřinesla očekávaný výsledek (přliv zákazníků).

i) Telecom (telefon, internet)

Graf č. 11: Poplatky za telefon a internet (2000-2010)

Zdroj: Vlastní výpočet

Náklady spojené s telefonováním a užíváním internetu jsou, s výjimkou (rok 2008), vyrovnané.

j) Odpisy

Předmětem odepisování firmy jsou od roku 2000 především osobní a nákladní automobily sloužící zejména k přepravě zboží. A to konkrétně osobní automobily značky Škoda (Felicia, Oktavia) a nákladní automobily Ford Transit a Škoda Picup a Forman. Dále firma odepisuje kovové konstrukce (KK) a zpevněnou plochu vjezdu (ZPV). Užití metody odepisování pro daňové potřeby jsou metoda zrychleného odpisu (automobily) a metoda rovnoměrného odpisu (KK, ZPV). V roce 2000 činili odpisy 207 772 Kč a odepisovaným předmětem byli automobily Forman, Felicia a Picup a ZPV. V 2001 byl odpis 111 348 Kč a zahrnoval automobil Felicia, Pickup, ZPV a KK. V letech 2002-2004 se odepisovali stejné položky jako v předchozím a odpisy činily 212 014, 224 981 a 173 455 Kč. V 2005 jsou sníženy odpisy na 58 017 z důvodů ukončení odepisování některých položek, tento rok se odepisují pouze KK a ZPV. Od roku 2006 se do odepisování zařazuje automobil Ford Trasit a odpisy byly ve výši 65 018 Kč. 2007 (124 369Kč) až 2008 (192 440 Kč) se stále odepisují KK, ZPV a Ford Transit a nově Škoda Oktavia zakoupená roku 2008.

V letech 2009 až 2010 byly odpisy 248 985 Kč a 171 927 Kč za automobily Oktavia a Transit a ZPV a KK.

Suma odpisů ve sledovaném období představuje částku ve výši 1 790 326 Kč.

k) Silniční daň

Silniční daň se vztahuje na silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla používaná k podnikání nebo k jiné samostatné výdělečné činnosti. Bez ohledu na to, zda jsou používána k podnikání, jsou předmětem daně vozidla s největší povolenou hmotností alespoň 12 tun určená výlučně k přepravě nákladů a registrovaná v ČR.⁴⁹

Zákonem stanoveným předmětem daně jsou obecně silniční motorová vozidla určená k podnikání, povinnost platit silniční daň je ukládána fyzickým nebo právnickým osobám. Základ daně se zjišťuje např. dle zdvihového objemu motoru, součtu největších povolených hmotností. Jednotlivé kategorie vozidel mají jednotlivé sazby daně. Lze uplatnit slevy na dani.⁵⁰

Firma SEFA odvádí silniční daň za osobní a nákladní automobily zmíněné v odpisech. V roce 2000 podléhaly silniční dani tři automobily, v 2001 až 2005 dva automobily, v 2006 byl nakoupen nákladní automobil a až do roku 2010 podléhaly silniční dani osobní a nákladní automobil.

4.4.6 Analýza bodu zvratu (BZ)

Pro zjištění bodu zvratu je potřeba nákladové položky roztrždit do skupin na variabilní a fixní.

⁴⁹ BusinessInfo.cz: Daň silniční., *Www.businessinfo.cz*

⁵⁰ BusinessInfo.cz: Zákon o dani silniční., *Www.Businessinfo.cz*

Tab. č. 24: Třídění nákladů na fixní a variabilní (2010)

Náklady			
Fixní		Variabilní	
Sociální pojištění	85 995	Nákup zboží	5 890 573
Zdravotní pojištění	36 855	Provozní režie	90 641
Mzdy	238 365	DPP	12 295
Daň ze mzdy	-5 635	Celoroční smlouvy	349 000
Besy (ostraha objektu)	22 800	Plyn+ el. + voda + služby	48 208
Poplatky bance	6 089		
Silniční daň	1 383		
EP	692 010		
Telecom	36 800		
Pojištění majetku	45 382		
Odpisy	171 927		
Srážková daň	3 105		
Reklama	32 779		
Σ	1 367 855		6 390 717

Zdroj: Daňová evidence, vlastní šetření

Bod zvratu je stanoven na základě údajů celkových fixních, variabilních nákladů a výnosů za rok 2010:

$$BZ = FN / (1 - k),$$

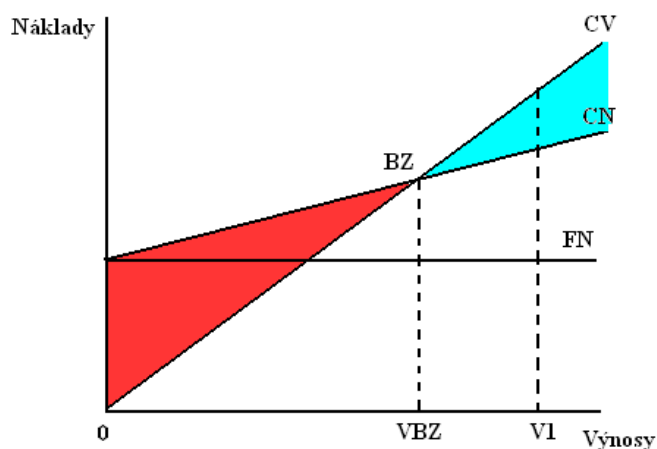
dosadíme:

$$k = 6\,390\,717 / 8\,109\,446 = 0,788$$

$$BZ = 1\,367\,855 / (1 - 0,788) = 6\,452\,146,226 \text{ Kč.}$$

Firma pokryje veškeré svoje náklady, dosáhne-li výnosů alespoň 6 452 146, 226 Kč za rok. V roce 2010 činí výnosy 8 109 446, firma zaznamenala zisku, to si znázorníme v následujícím obrázku:

Obr. č. 4: Bod zvratu firmy SEFA (2010)

Červené pole obrázku představuje ztrátu a modré pole zisk, bod zvratu (BZ) je zlomem mezi těmito poli. VBZ je námi vypočítaná minimální (hraniční) hodnota výnosů, V1 představuje výnos firmy za rok 2010.

4.4.7 Vývoj v roce 2011

Firma v roce 2011 nadále provozuje prodej v jediné prodejně (Újezd n/L) a pan J. neplánuje rozšířit prodejní místa. Rozšiřování se nekonalo ani v rámci zaměstnanecké základny, firma disponuje jedním stálým zaměstnancem a využívá DPP a externích pracovníků, minimalizuje tedy své mzdové náklady.

Ostatní náklady pokračují v mírně klesajícím trendu. V zimních měsících, kdy byla pracovní doba o hodinu zkrácena, se projevila úspora na topení, vodě, plynu a elektřině. Firma také snížila nákup materiálu (materiálové náklady), snahou bylo doprodat zboží na skladě, které bylo nakoupeno minulou sezónu, jednalo se zejména o sněhové frézy, díky nepříliš příznivé zimě se je nepodařilo prodat a tím i uvolnit místo na skladě novému zboží.

Silnými obdobími roku, kdy vznikají nejvyšší výnosy, jsou jaro, začátek léta a podzim. V této době se zvyšují materiálové náklady a náklady spojené se servisem, prodává se více sortimentu dlouhodobé potřeby (zahradní technika- traktúrky, sekačky, pily, atd.) s kterým je spojena i jeho případná údržba, dále rostou tržby za prodej spojovacího materiálu a potřeb pro stavbu. Přes tato silná období však zaznamenává firma za rok 2011 stále klesající trend výnosů.

5 Zhodnocení poznatků

Provedené zkoumání dané problematiky poukazuje na několik faktorů, které budou následně zmíněny. Firma SEFA ve sledované období prošla zajímavým vývojem, hlavně, co se týče změny počtu zaměstnanců a počtu provozoven. Z pozorování vývoje nákladů na zaměstnance a provozních nákladů (nájem prodejen) je patrný trend šetření. Prodejny vykazující nedostatečné tržby byly rušeny. V roce 2000 firma SEFA disponovala třemi prodejny v nájmu a jednou (v Újezdě n/L) v osobním vlastnictví pana J. Současně provozuje už jen jednu prodejnu v Újezdě n/L. S počtem provozoven souvisí i personální obsazení, které pan J. nejprve řešil přesuny do jedné provozovny, která kapacitně a tehdy i výnosově dokázala pojmout navýšení zaměstnanců (mzdových nákladů na tuto provozovnu), aniž by se nějak výrazně zvýšila produktivita. Obrat nastal v již několikrát zmiňovaném a tedy stěžejním roce 2006, kdy tři zaměstnanci odešli. Pan J. se tato uvolněná místa se nesnažil obsadit, nehledal nové zaměstnance. Od roku 2006 až po současnost se firma funguje jen s minimem potřebných zaměstnanců. Využívá jednoho stálého zaměstnance, dohod o provedení práce a spolupracuje s externími pracovníky. Můžeme říci, že firma minimalizuje mzdové náklady. Předním důvodem je neustálý pokles zisků.

Trend minimalizování nákladů, v první řadě mzdových, v druhé materiálových a v neposlední všech ostatních, zřejmě bude pokračovat. Firma nebude v dohledné době najímat nové zaměstnance a tím zvyšovat své mzdové náklady, bude se snažit optimalizovat sortiment s ohledem na přesycení trhu zahradní technikou a elektro nářadím. Firma prodává kvalitní nářadí, proto kolikrát musí na prodej dalšího čekat delší dobu, než skončí jejich životnost. Možnost se naskýtá v zaměření se na poskytovaný servis. A to servis zejména zahradní techniky (traktory, sekačky,...), elektro nářadí (vrtačky brusky,...). S tímto záměrem by nastalo navýšení nákladů, zejména provozních (potřeba místa, zdrojů energií), dále materiálových (nákup součástek) a mzdových (najmutí kvalitního zaměstnance za odpovídající mzdu).

Vývoj se odráží od situace, kdy se stabilizují domácí trhy, otřesené světovou finanční krizí. Pan J. podniká v odvětví, kde se změny na trhu projevují relativně se zpožděním, proto i když jsou vyhlídky pozitivní, bude ještě delší dobu trvat, než se firma dostane na úroveň, kdy zaznamenávala nejvyšších zisků a zaměstnávala čtyři stálé zaměstnance.

6 Závěr

Předmětem zkoumání této bakalářské práce byl malý podnik zaměřený na obchodní činnost, hlavní pozornost byla věnována jeho výnosům a nákladům, zejména pak nákladům mzdovým, pomocí kterých jsme si nastínili mzdovou politiku sledované firmy, vedené živnostníkem. Ve sledovaném období jsme se zaměřili na jednotlivé nákladové položky a uvedli si jejich vývoj v čase. Slovně zhodnocen byl rok 2011.

Sledovaný podnik- firmu SEFA pana J, lze brát za zástupce početné skupiny podniků vyskytujících se v České republice, tedy malých a středních. S možností nahlédnout do firemní daňové evidence se nám naskytla příležitost zanalyzovat výnosy a náklady. V oblasti výnosů a nákladů byl zaznamenán trvalý pokles. Snížení výnosů, tžeb z prodeje zboží bylo zapříčiněno snížením zájmu o koupi strojů dlouhodobého užití, zejména zahradí techniku (traktory, sekačky, atd.) a elektro náradí. Toto snížení lze přiřknout nasycení trhu se zahradní technikou a elektro náradím. Mnoho zákazníků dává také přednost méně kvalitnímu zboží, které si najde v supermarketech, hypermarketech. Stálé oblíbě se těší i prodejny typu OBI, které sice nepředstavují přímého konkurenta pro naši firmu, ale udávají směr v cenách zboží, na které se musí firma ohlížet. Snižování nákladů postihlo především materiálové, provozní a mzdové náklady.

Pomocí mzdové evidence jsme získali data potřebná pro určení poměrových ukazatelů (ukazatele zaměstnanců), jimiž jsou průměrná odměna na zaměstnance, čistý zisk na zaměstnance, tržby na zaměstnance. Tyto ukazatele dosáhli shodně vrcholu v roce 2006, kdy se na průměrném hospodářském výsledku podílelo méně zaměstnanců, v tomto roce totiž došlo k velkým personálním změnám, které nastínili další vývoj firemní politiky, co se týče zaměstnanců. Odchod tří stálých zaměstnanců zapříčinil pokles mzdových nákladů, zároveň se ale tento fakt projevil na tržbách, které již nikdy ve sledovaném období nedosahovaly takových hodnot, jak tomu bylo, při účasti těchto tří zaměstnanců. Z práce je patrná přímá souvislost mezi počtem pracovníků a tržbami firmy. Firma uvolněná místa neobsadila, snížila mzdové náklady na minimum, jelikož od roku 2006 zaměstnává pouze jednoho pracovníka na základě pracovního poměru a využívá spíše pracovníků mimo pracovní poměr, a to zejména dohod o provedení práce.

Tento stav je však do budoucna podle mého mínění neúnosný, vezmeme-li v potaz fakt, že pan J. zastává několik pozic najednou, jenž ho odvádí od efektivního řízení (nejen optimalizace nákladů). Bylo by zapotřebí věnovat čas a úsilí k vyhledání nového schopného a spolehlivého pracovníka, který by byl přínosem pro firmu, s tím by souvisela odpovídající mzda a i navýšení mzdových nákladů.

7 Seznam použitých zdrojů

Publikace

- DOLEŽELOVÁ, M.: Daňová evidence 2006, Brno: Computer Press, 2006, 80-251-0912-7
- FOLVARČNÁ, A.: Malé a střední podnikání, Ostrava: UNION, 2005, 80-86764-40-0
- JAROŠ, T.: Zdanění příjmů v roce 2011, Praha: Grada, 2011, 80-247-3822-8
- JUREČKA, V., A KOL. : Mikroekonomie, Praha: Grada, 2010, 978-80-247-3259-6
- KOVANICOVÁ, D.: ABECEDA účetních znalostí pro každého, Praha: Polygon, 1999, 80-85967-93-6S
- KRČOVÁ, S., Náklady a kalkulace, UNION, Ostrava, 2007, 978-80-86764-69-6
- POPEŠKO, B.: Moderní metody řízení nákladů, Praha: Grada, 2009, 80-247-2974-1
- ROSOCHATECKÁ, A KOL., Cvičení z ekonomiky podniků, PEF ČZU v Praha, 2012, 978-80-213-2258-5
- RUBÁKOVÁ, R.: účetnictví pro úplné začátečníky 2010, Praha: Grada, 2010, 978-80-247-3299-2
- SYNEK, M., A KOL.: Manažerská ekonomika, Praha: Grada Publishing, 2011, 978-80-247-3494-1
- SYNEK, M., A KOL.: Podniková ekonomika, Praha: C. H. Beck, 2002, 80-7179-736-7
- SYNEK, M.: Ekonomická analýza, Praha: Oeconomika 2003, 80-245-0603-3
- VEBER, J., SRPOVÁ, J., A KOL., Podnikání malé a střední firmy, Praha: Grada, 2005, 80-247-1069-2

Jiné zdroje

- BESY - CZ SECURITY s.r.o. Www.pco-cz.cz [online]. [cit. 2012-02-17]. Dostupné z: <http://www.pco-cz.cz/>

BusinessInfo.cz: Daň silniční. Www.businessinfo.cz [online]. [cit. 2012-02-10]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/dan-silnicni/1001648/>

BusinessInfo.cz: Zákon o dani silniční. Www.Businessinfo.cz [online]. [cit. 2012-02-10]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zakony/zakon-o-dani-silnicni/1001184/4420/>

Česká republika. Obchodní zákoník. In: *Zákon č. 513/1991 Sb.* 1991. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obchzak/cast1.aspx>

Česká republika. Zákon o pojistném na sociální zabezpečení. In: *Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.* 1992. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/socialni-zabezpeceni-pojistne/zneni.aspx#par3>

Definice malého a středního podnikatele. Www.cmzrb.cz [online]. 2004 [cit. 2012-02-22]. Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/podpora-maleho-a-stredniho-podnikani/definice-maleho-a-stredniho-podnikatele>

Finanční krize: Hospodářská krize. [Http://www.hospodarskakrize.eu/](http://www.hospodarskakrize.eu/) [online]. [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://www.hospodarskakrize.eu/>

Malé a střední podniky (jejich místo a role v české ekonomice). Www.czso.cz [online]. 29.11. 2010 [cit. 2012-02-22]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta090307.doc>

Malé a střední podniky (jejich místo a role v české ekonomice). Www.czso.cz [online]. 29.11. 2010 [cit. 2012-02-22]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta090307.doc>

Mzdy, náklady práce - časové [online]. [cit. 2012-02-24]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/pmz_cr

Pha_3_mzdy [online]. [cit. 2012-02-24]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/mzdy-xa/\\$File/pha_3_mzdy.xls](http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/mzdy-xa/$File/pha_3_mzdy.xls).

Pojem: OSVČ. Www.absolutin.cz [online]. [cit. 2012-02-22]. Dostupné z:
<http://www.absolutin.cz/slovník-pojmu/46-osvc/>

Skoro polovina mzdových nákladů případně státu - Finance.cz. Www.finance.cz [online].
22.9. 2006 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/77022-skoro-polovina-mzdovych-nakladu-pripadne-statu/>

Tab. 03. 04 Míra inflace, vývoj spotřebitelských cen vybraných výrobků v České republice. Dostupné on-line na http://www.czso.cz/cz/cr_1989_ts/0304.pdf [cit. 2012-02-14]

Tab. 04.04 Výdaje na konečnou spotřebu domácností podle účelu v České republice (dle klasifikace COICOP). Dostupné on-line na http://www.czso.cz/cz/cr_1989_ts/0404.pdf [cit. 2012-02-14]

Seznam tabulek

Tab. č. 1: Výnosy, náklady a hospodářský výsledek před zdaněním 2000- 2010 (Kč)

Tab. č. 2: Náklady firmy podle druhů

Tab. č. 3: Nákup zboží 2000-2010

Tab. č. 4: Počet pracovníků ve sledovaném období (2000-2010) vždy k 1. 12. příslušného roku

Tab. č. 5: POZN a přehled mezd zaměstnanců, DPP a EP 2000-2010 (Kč)

Tab. č. 6: ČZNZ 2000-2010 (Kč)

Tab. č. 7: Tržby prodejen 2000- 2010 v Kč

Tab. č. 8: TNZ v jednotlivých prodejnách 2000 - 2010 v Kč

Tab. č. 9: Mzdové náklady (MN) 2000-2005

Tab. č. 10: Přehled ročních mezd jednotlivých zaměstnanců 2000-2005 v Kč

Tab. č. 11: Přehled ročních mezd jednotlivých zaměstnanců 2005-2010 v Kč

Tab. č. 12: Průměrná měsíční mzda zaměstnanců za jednotlivé roky (2000-2010)

Tab. Č. 13: Mzdový náklad na zaměstnance Z2 (2000-2005)

Tab. Č. 14: Produktivita Z2 (2000-2004)

Tab. č. 15: Mzdový náklad na zaměstnance Z3 (2000-2005)

Tab. č. 16: Produktivita Z3 (2000-2005)

Tab. č. 17: Mzdové náklady na Z1 a Z4 (2000-2004)

Tab. č. 18: Produktivita Z1 a Z4 (2000-2004)

Tab. č. 19: Mzdové náklady na Z1, Z2, Z3 (2005 a 2006) v Kč

Tab. č. 20: Produktivita Z1, Z2 a Z4 2005- 2006

Tab. č. 21: Mzdové náklady na Z3 (Z5 za 2008) 2007-2010

Tab. č. 22: Produktivita Z3 (+Z5 za 2008) 2007-2010

Tab. č. 23: Poplatky za bezpečnostní agenturu (2000-2010)

Tab. č. 24: Třídění nákladů na fixní a variabilní (2010)

Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj tržeb jednotlivých prodejen 2000- 2010

Graf č. 2: Podíl nákladových druhů firmy SEFA

Graf č. 3: Index PONZ 2000-2010 v Kč/os.

Graf č. 4: Index ČZNZ 2000- 2010 v Kč/os.

Graf č. 5: Objem vynaložených mzdových nákladů 2000- 2010

Graf č. 6: Porovnání průměrných mezd zaměstnanců firmy SEFA s hl. městem Praha (2000-2010)

Graf č. 7: Náklady na externisty (2000-2010)

Graf č. 8: Platby za plyn, elektřina, voda, topení v Kč (2000-2010)

Graf č. 9: Provozní režie v Kč (2000-2010)

Graf č. 10: Náklad na reklamu (2000-2010)

Graf č. 11: Poplatky za telefon a internet (2000-2010)

Seznam obrázků

Obr. č. 1: Průběh celkových nákladů

Obr. č. 2: Průběh jednotkových nákladů, deprese fixních nákladů

Obr. č. 3: Grafické zobrazení bodu zvratu

Obr. č. 4: Bod zvratu firmy SEFA (2010)